

BIBLICKÉ ÚKOLY

3. čtvrtletí 1984

KŘESŤAN VE SVĚTĚ

Ú V O D

Od doby, kdy Ježíš Kristus povolal svou církev k životu, musí křesťané řešit problém, jak žít ve světě a nebýt ze světa.

Problém spočívá hlavně v tom, že se náš svět stále mění. Kromě toho v našem světě existují nejrozmanitější kulturní a společenské struktury, různé náboženské a ideologické směry, politické a společenské řády, stejně jako hodnotové a myšlenkové orientace. Proto není možné a ani vhodné, aby se vztah věřících utvářel všude podle stejného modelu. Určitý postoj křesťana v jednom kulturním prostředí může být přiměřený, zatímco v jiném prostředí může být nevhodný (myslíme např. odívání, hudbu nebo společenský vztah mezi mužem a ženou). Podobně je tomu i se vztahem křesťana ke státu, hospodářskému systému nebo společenskému zřízení.

I když rozdílné a stále se měnící okolnosti ve světě vyžadují různé formy vztahu ke světu, musí tyto formy vycházet ze zdravého biblického základu. Odhalit biblické zásady, které upravují vztah křesťana ke světu, to je cíl biblických úkolů tohoto čtvrtletí.

Pán Ježíš nás poslal do světa proto, aby měli všichni lidé příležitost poznat pravdu a dosáhnout spasení. (Viz 1 Tim 2,4). Jako křesťané se musíme stále ptát: Jak mohu nejlépe představit Krista na svém pracovišti, v okolí svého domova, přátelům a známým? Dále se musíme ptát: Jakým postojem, jakým chováním a jakým životním stylem co nejlépe ukážu, že Boží království je stejně tak přítomnou skutečností jako budoucí nadějí? To je další záměr našeho společného studia o křesťanu ve světě.

Poznámka ke studiu biblických úkolů:

Uváděných veršů za otázkami je mnoho. Jsou určeny především k domácímu studiu během týdne. V sobotní škole se všechny nečtou pro krátkost času. Tam se snažíme z uvedených veršů sami postihnout podstatné myšlenky k danému tématu a odpovídat stručně.

Svět z biblického pohledu

Základní verš: Jan 3,16.17

Slovo „svět“ má ve většině jazyků více významů. Totéž platí i o biblických jazycích. Význam slova může určit pouze souvislost, ve které je slovo použito. Písmo jasně říká, že tento svět je před Bohem vinný a v Kristu již odsouzený (Jan 5,24–30: 12,31). Na jiném místě čteme, že Bůh v Kristu přitáhl svět k sobě a že Kristus nepřišel svět odsoudit (2 Kor 5,19; Jan 3,17; 12,47). Kdybychom nevěděli, že termín „svět“ má různé významy, museli bychom v uvedených textech Písma vidět protiřečení.

Musíme to mít na zřeteli i ve svém vztahu ke světu. Předně je třeba pozorně poslouchat, co říká Písmo o „světě“ ve všech významech. Náš postoj často ovlivňují jeden nebo dva texty, ve kterých je jeden nebo druhý význam slova „svět“. Musíme se naučit naslouchat celé biblické zvěsti o světě. Každý význam prohlubují a doplňují další významové odstíny.

1. Svět je Boží stvoření

Jaké poznání o světě nám umožňuje vira? Žid 11,3

Věda nám zpřístupnila rozsáhlé a významné poznání světa, jeho struktury, běhu a zákonitostí. Avšak na otázku po původu, smyslu a budoucnosti světa nám může dát odpověď pouze Bůh.

Co říká Písmo o původu a účelu světa? Žalm 8,57; Iz 45,18; Kol 1,16

Čím více se o našem světě dovídáme, tím více

vyniká jeho jedinečnost: pomysleme třeba na vzduch, který dýcháme, ovzduší okolo nás, půdu, vodu rostlinstvo a živočichy. Písmo také říká, že tento svět měl být příbytkem lidí. Kdykoli Bůh něco dokonal, „viděl, že to je dobré“. To znamená, že to odpovídalo Božímu záměru.

2. Svět je Boží vlastnictví

Z čeho odvozujeme Boží vztah ke světu? Žalm 24,1

Bůh je vlastníkem světa i všeho, co je na něm, protože jej stvořil. Dává nám život, dýchání a všechno potřebné (viz Sk 17,25.28). Tyto a podobné výroky Písma nás upozorňují na úzký vztah Boha ke světu, ale také na vztah člověka k přírodě.

Jaké poslání měl podle Boží vůle na zemi člověk? 1 Moj 1,26—28; 2,15.18—20; Zj 14,6.7

Písmo nás v tomto směru upozorňuje nejméně na čtyři důležité skutečnosti: (1) Lidé byli stvořeni k Boží slávě (Iz 43,7; 1 Kor 6,19.20). (2) Byli stvořeni pro vzájemný vztah lásky a závislosti jeden na druhém (viz Luk 10,27; 1 Jan 4,7—12). (3) Měli plodit potomky a naplnit zemi. (4) Měli se starat o Boží svět. Měli žít z jeho bohatství a rozvíjet ho podle Boží vůle.

3. Svět ve smyslu „lidé“

Z čeho můžeme vyvozovat, že v bibli slovo „svět“ znamená také „lidstvo“? Jan 1,9.10

Svět — to jsou také lidé, jednotlivci i rodiny, jazyková společenství, rasy, kmeny, národy (Luk 2,1; Jan 6,33; Mar 16,15; Řím 1,8). Ke světu patří také to, jak lidé jednají a myslí, jejich výtvořiny, zvyky a společenství (Mat 16,26) a samozřejmě také lidské dějiny. To všechno je svět a jeho obsah (viz Žalm 50,12; 89,12).

Jaký vztah má Bůh k tomuto rozsáhlému a mnohonárodnostnímu světu? 1 Jan 4,9 (viz Luk 11, 9—13)

Bůh miluje svět. Toto poselství má znít až do nejzazších končin země, aby je zaslechl každý člověk. Bůh je náš Otec, který celým srdcem miluje své stvoření a stará se o ně bez ohledu na národnosti, kulturní, jazykové nebo třídní hranice. Bůh tento svět miluje prostě proto, že je láska (1 Jan 4,8).

V čem se projevuje Boží věrnost ke stvoření? Mat 5,45

Na světě je i přes vliv hříchu a jeho neblahé důsledky určité dobro, štěstí, krása a radost. Projevuje se láska, přátelství, moudrost, čestnost i síla a člověk je stále ještě korunován určitou slávou a ctí. Lidské výtvořiny jsou stále důsledkem původního Božího obdarování.

4. Svět leží ve zlém

Čím je zatížen vztah člověka k Bohu? 1 Jan 5,19

V důsledku hříchu našich prarodičů leží celý svět ve zlém. Člověk stvořený k Boží slávě se od Boha odvrátil. Tím se narušily i vztahy mezi lidmi. Hřích zaměřuje lidské úsilí sobecky, ochromuje tělesné i duševní schopnosti. Tímto otroctvím hříchu trpí i příroda (Řím 8,18—23). Proto v bibli termín „svět“ označuje také bezzákonnost, závist, pýchu, nenávisť, sobectví, nerozumnost, vzpouru a hřích.

Před jaké rozhodnutí je postaven každý člověk? Jak 4,4; 1 Jan 2,15—17

5. Smíření s Bohem

Co znamená být smířený s Bohem? 2 Kor 5,18.19

Bůh v Kristu smířil svět s sebou. Pán Ježíš, Boží Beránek, vzal na sebe hříchy světa (Jan 1,29).

To znamená, že Bůh nenechal svět v jeho bezbožnosti pod nadvládou „toho zlého“. Poslal na svět svého Syna, aby svět spasil (Jan 3,17).

Co znamená výraz „smíření“ v ep. Řím 5,1.8—11? (Viz Ef 2,12—18)

V díle přivedení člověka zpět k Bohu poznáváme dvě skutečnosti: především je to nový vztah mezi Bohem a člověkem. Stará nenávist se změnila na úzké přátelství. Za druhé, jde o způsob, jakým bylo tohoto vztahu dosaženo. Stalo se to odpuštěním, odstraněním našich hříchů — to znamená očištěním. Pán Ježíš vzal na sebe naše hříchy.

Co kromě návratu k Bohu znamenala Kristova smrt pro svět? Jan 3,18—21

Kristova smrt a vzkříšení přivedly svět k rozhodujícímu mezníku. Lidé, kteří Ježíše Krista přijali jako svého Pána a Spasitele, jsou povoláni, na rozdíl od těch, kteří jej odmítli, aby jej následovali. Tím se uskutečňuje Boží slib nového stvoření a nového světa. Definitivně se toto zaslíbení splní na konci času, až bude všechno obnoveno.

6. Na světě, ale ne ze světa

Co musí chápat Ježíšovi následovníci? Jan 17,15

V Písmu má slovo „svět“ šest různých významů: (1) Boží dobré stvoření — příroda a lidé; (2) lidé — jejich myšlenky, slova a činy; (3) hříšný člověk, kterého Bůh miluje; (4) lidé, kteří zavrhli Krista nebo jej nenávidí a nenávidí i jeho následovníky; (5) lidé, kteří přijali Krista — nové Boží stvoření, které je počátkem nového světa; (6) milióny lidí, kteří nikdy o Ježíši Kristu neslyšeli.

Těchto šest významů se nevyklučuje, ale doplňují se. Přes zlo světa ještě stále vítězí Boží láska a dobrota. Oddělit se od světa, to neznamená utéct z lidské společnosti, ale zbavovat se pýchy, sobectví a nelásky. Dobro, krása a bohatství světa nás mají

potěšovat a obšťastňovat, nesmíme je však sobecky zneužívat a znehodnocovat. Nesprávný postoj k hodnotám světa můžeme právem nazvat modlářstvím.

Proč nás Pán má na světě? Jan 17,18 (viz Řim 12,1.2)

Máme vzdávat čest Bohu (Zj 14,7), sloužit svým bližním a svědomitě pečovat o svět, který nám Pán svěřil do péče. Křesťan má žít tak, aby svět viděl, jaký má Bůh plán s člověkem na zemi. Přitom má odolávat náporu pokušení zlých myšlenek a činů.

2. úkol — dne 14. července 1984

Církev ve světě

Základní verš: Ef 1,12

Jak má věřící člověk na světě žít? Křesťané mají na vztah ke světu dvojí názor. S oběma názory se setkáváme jak ve Starém tak i v Novém zákoně. Vzájemně se vyvažují a doplňují. V dějinách křesťanství si však tyto dva názory obvykle odporovaly.

Podle jednoho názoru znamená členství v církvi úplnou odluku od světa, od jeho pokušení, ode všech světských přátel a zájmů.

Druhý názor říká, že křesťanský život se má osvědčit účastí na životě světa v jeho hlubinách i na výšinách, v utrpení i v radosti. Jedině tímto způsobem je možné oslovit milióny lidí, získávat je pro Krista a přivádět je do jeho církve.

Odpověď na otázku, jak má věřící člověk na světě žít, je ve vyváženém středu mezi uvedenými názory. Více než kdykoliv dříve musíme na jedné straně pamatovat na biblické odlišení církve od světa, pokud jde o životosprávu, smýšlení a jednání. Na druhé straně je třeba také pamatovat, že církev

tu není pro sebe, ale pro svět. Tak jako sůl proniká jídlem, tak musí i křesťané žít mezi lidmi světa a šířit chuť evangelia. Tímto způsobem jednal i Pán Ježíš a toto je jediný správný vztah ke světu.

1. Církev jako pevnost

Co bylo od samého začátku posláním církve? Iz 40,9

Ve starozákonní době byl Izrael nejednou označen jako „Sion“. Staré Davidovo město leželo na této hoře (viz 2 Sam 5,7; 1 Král 8,1). Na tomto místě a mezi tímto lidem přebýval Bůh — zde byla jeho pozemská církev. Bylo to Boží město, Jeruzalém. V novozákonní době se Sion stal symbolem pravé církve, kde má lid najít jistotu, pokoj a cestu ke spasení.

Které jiné novozákonné obrazy ličí církev jako společenství odlišné a oddělené od světa? 1 Petr 2,5; 3,20—21

Noemův koráb, zmítaný bouří potopy, je výstižným obrazem církve ve světě. Vně korábu je záhuba a smrt. V korábu je bezpečí, záchrana a život. Někteří lidé považují evangelijní příběh ložky na rozbouřeném moři za obraz církve ve světě (Mat 8,23—27; 14,22—27). Člověk má tedy vyjít ze světa a oddělit se od něho, chce-li být zachráněn.

Co znamená obraz stavby pro život věřícího člověka? Ef 2,19—23

Obraz stavby má stejný význam. V bezpečí jsou ti, kdo vyjdou ze světa a vejdou do přístřeší „duchovního domu“ — církve. Věřící člověk se pokládá za člena duchovního společenství a má plná práva Boží rodiny.

2. Církev jako sůl země

Jakým způsobem může církev splnit své poslání jako „sůl země“? Mat 5,13

Sůl má především tři vlastnosti – ochucuje jídlo, chrání před zkázou a očišťuje. Stejně poslání má i církev na světě.

Sůl se musí promíchat s potravou, kterou má konzervovat. Spásná moc evangelia může působit jen v osobních kontaktech a přátelských vztazích. Lidé nepřijímají spasení masově nebo skupinově, ale jednotlivě. Přátelství má velký vliv. Jestliže chceme lidem pomoci, musíme se k nim přiblížit.

*Co je největším nebezpečím pro církev jako sůl?
Luk 14,34*

Při obřadní službě se ke každé oběti musela přidávat sůl. Podobně jako zápalná oběť to znamenalo, že jediné Kristova spravedlnost může tuto službu učinit Bohu příjemnou. Při zmínce o tom, Pán Ježíš řekl: „Každá oběť bude osolena solí“ (Mar 9,49). „Mějte sůl v sobě a žijte mezi sebou v pokoji“ (Mar 9,50). Všichni, kdo chtějí přinášet sebe „jako živou, svatou, Bohu milou oběť“ (Řím 12,1), musí přijmout spásnou sůl, tj. spravedlnost našeho Spasitele. Potom se stanou „solí země“, která omezuje působení zla mezi lidmi, jako sůl brání rozkladu (Mat 5,13). Jakmile však sůl ztratí svou slanost a když zůstane jen vyznání bez Kristovy lásky, pak není možné hovořit o blahodárné moci. Takový život nikomu nepomůže.

3. Svatý lid

Proč Bůh povolal církev, aby byla „svatým lidem“? 1 Petr 2,9

Znázornění církve jako města, pevnosti, korábu nebo stavby vykazují rozdíly v podobě i v místě. Svatost je však něco jiného. Víme dobře, že není výsledkem lidského rozhodování či úsilí. Je to dar našeho Pána Ježíše Krista, který vydal sebe samého za církev, aby ji posvětil, očistiv obmytím vody skrze slovo, aby ji sobě postavil „slavnou, nemající

poškrvny, ani vrásky, neb cokoli takového“, ale aby byla svatá a bez úhony (Ef 5,25–27).

Co znamenají výrazy „svatá“ anebo „posvěcená“, použité v souvislosti s církví? 1 Moj 2,3; 3 Moj 11, 44–45; Jan 17,17; Žid 13,12

Především to znamená, že církev je oddělená od všech hříšných věcí, myšlenek nebo činů světa. Je to pravý opak bezbožnosti nebo svétáctví. Za druhé to znamená, že církev není na světě z vlastní vůle, ale z vůle Boha, který ji povolal. Její členové jsou Božím lidem. Za třetí to znamená, že členové církve vlastní skrze Kristovu oběť očištěnou mysl i charakter (viz Gal 5,23).

4. Kvas

Jaké poučení vyplývá pro církev z působení kvasu? Mat 13,33

Kvas působí potichu, ale proniká celé těsto. Sjednocuje se s těstem. Podobně působí i Duch svatý v lidském životě. Učí nás, jak máme blahodárně působit na lidi a ovlivňovat jejich život k dobrému.

Jak podobenství o kvasu doplňuje obraz církve jako pevnosti nebo stavby? Ef 2,19–22

Přirovnání církve ke stavbě a k pevnosti zdůrazňuje její viditelnost a stálost v pravdě. Pavel hovoří o církvi jako o sloupu a záruce pravdy (viz 1 Tim 3,15; Kol 1,23; Zj 3,12). Církev se jako kvas stává součástí světa a z vnitřku na něj působí. Vnitřní působení kvasu a soli příkladně ukázal Pán Ježíš svým celoživotním zájmem o člověka v jeho utrpení, nejistotě, zoufalství a smrti. Celým svým působením povznášel a zušlechťoval lidi.

5. Cizinci a hosté

Do jaké míry je Abrahamova životní cesta podobna cestě Boží církve po tomto světě? Žid 11,8–10. 13–14

Na první pohled se může zdát, že představa členů církve jako cizinců odporuje znázornění údů církve jako občanů (Ef 2,19–22). Odpověď je však jednoduchá. Křesťané musí být současně cizinci i občany! Jako členové církve jsou občany nebeského království. Jako takoví jsou cizinci v království temnosti a zla (1 Petr 2,11). Jako obyvatelé světa jsou zajedno s lidmi, s kterými žijí a pracují. Podobně se i Ježíš Kristus ztotožnil se světem. Nakonec však, podle záznamů o mužích víry (Žid 11), se křesťané nikdy nemohou zabydlet na zemi tak, aby na světě přestali být poutníky.

Jak mají být věřící skutečně hosty a cizinci ve svém vlastním světě? 1 Petr 2,11–12

Každý, kdo je členem Boží rodiny, stává se na celý život cizincem ve vlastním prostředí. Myslíme na mnohé, kteří v tomto směru byli v minulosti výrazným příkladem takového životního postoje.

Která slova Pána Ježíše to dosvědčují? Mat 10, 16–18, 22.(24,9–10)

6. Kristovi vyslanci

Jaké povinnosti mají Kristovi vyslanci? 2 Kor 5,19–20

Církev se musí lišit od světa svou životosprávou, smýšlením a jednáním, ale současně musí být částí světa nejen tím, že cítí a rozumí potřebám a tužbám světa. Vyvažovat tento podvojný postoj k světu nebývá lehké. Musíme se to však každodenně učit.

Jaké poslání má Kristův vyslanec i v utrpení? Ef 6,20

Jsme povoláni představovat Krista světu na světě a současně přivádět svět ke Kristu. Musíme být Božími dětmi i dětmi na tomto světě zároveň. Sám Kristus byl Synem Božím i Synem člověka. Jsme povoláni ze světa a současně posíláni do světa. V tomto směru rozeznáváme tři momenty: přede-

vším v Boží svatý den vycházíme ze světa, práce a starostí a vstupujeme do společenství věřících. Každá bohoslužba nás má připravit pro službu světu. Za druhé je to náš každodenní rytmus práce v světském zaměstnání a únik světu pro každodenní společenství s Kristem. Za třetí, pracujeme jako Boží poslové, sloužíme, kážeme, svědčíme a vracíme se s ovocem svého úsilí.

3. úkol — dne 21. července 1984

Poslaní do světa

Základní verš: Jan 17,18

Srdcem evangelia je Kristovo vtělení. V něm můžeme sledovat, jaký má Bůh plán se svou církví na zemi: (1) Kristus dokonal dílo spasení člověka. V něm Bůh znovu přitáhl odsouzený svět k sobě. Přišlo Boží království! Toto poselství o spasení člověka, o jeho svobodě a pokoji, je třeba zvěstovat celému světu. Na zemi dnes žije 2,5 miliardy lidí, kteří nikdy ani neslyšeli o Kristu a slavném díle, které pro ně vykonal. „Jak mohou uvěřit v toho, o kom neslyšeli? A jak mohou uslyšet, není-li tu nikdo, kdo by ho zvěstoval?“ (Řím 10,14) Právě proto nás Kristus posílá do světa. (2) Z novozákonní zvěsti se dovídáme, že prvním příchodem Krista přišlo Boží království na zemi. (Viz Mat 4,17; 12,28) Toto království nespočívá ve slovech, ale v činech. Kristus přišel na svět představit Boha. (3) Když posloucháme a následujeme Krista, pak se jeho cíl stane i naším cílem. Pán Ježíš během svého pozemského života uzdravoval nemocné, osvobozoval zotročené a sytil hladové, pomáhal trpícím a posiloval slabé. (Viz Luk 4,18–21) (4) Pán Ježíš přišel na

tento svět odhalit skutky satana a ukázat pravou povahu zla a hříchu (1 Jan 3,8). (5) Pán Ježíš řekl, že přišel také pro soud (Jan 9,39). I toto dílo má jeho církve konat. Lidé jsou spaseni vírou v Krista a přijetím světla, které osvětluje svět prostřednictvím církve. Příkaz zvěstovat evangelium je současně varovným poselstvím o soudu.

1. Záchrana hynoucích

Proč Boží Syn přišel na tento svět, jaké měl poslání? Luk 19,10

Nikdo nemůže vidět Boha a přitom zůstat naživu (2 Moj 33,20). Proto Pán Bůh různým způsobem posílal světu poselství naděje prostřednictvím svých služebníků a Ducha svatého. Jindy prostřednictvím proroků varoval před cestou zahynutí. V určité době postavil celý národ na křižovatce světa proto, aby lidé poznali cestu spasení a šli po ní k životu věčnému. Nic však nemělo takový vliv, jako když je oslovil v podobě svého Syna, Ježíše Krista, který přišel, „aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, abychom byli přijati za syny“ (Gal 4,5).

Co Kristus na světě vykonal? Řím 3,24—26 (viz 5, 1—11)

Pán Ježíš přišel vrátit člověku obraz Tvůrce. Jen Kristus může změnit charakter, který byl zničen hříchem. Přišel nás přetvořit po vzoru svého svatého charakteru a ozdobit nás svou vlastní slávou.

Jak se křesťané stávají účastníky Kristova díla záchrany? Mar 16,15, Mat 28,19—20, 2 Kor 5,20

To, co Spasitel řekl učedníkům, se týká všech věřících. V tomto poslání jsou zahrnuti všichni věřící v Krista do konce věků. Je osudným omylem se domnívat, že dílo záchrany hynoucích závisí jen na zvlášť povoláných kazatelích. Všichni, kdo slyšeli nebeský hlas, byli povoláni zvěstovat evangelium. Za tímto účelem byla ustanovena církev a kdokoli

slavnostním slibem vstoupil do jejího společenství, současně se zavázal spolupracovat s Kristem.

2. Budování Božího království

Z kterých slov Pána Ježíše vyrozumíváme, že Boží království se nezadržitelně šíří? Mat 24,14

S Ježíšem Kristem přišlo na svět Boží království v mocných projevech lásky, osvobozujících činech pokory a poslušnosti. Těmito zásadami se kdysi řídil celý vesmír, avšak Luciferova pýcha a jeho pád ohrozily pokoj vesmíru a Boží autorita byla zpochybněna. Původce hříchu se nazval knížetem tohoto světa a všemožně si ho chtěl ponechat ve své moci. Kristovým zásahem byla Boží vláda opět obhájena a lidem se otevřely dveře z otroctví hříchu a smrti. Země, kterou Adam pro hřích ztratil, znovu vydobyl Ježíš. Boží království se osvědčilo jako dobré a spravedlivé a člověk smí být přetvořen k obrazu svého Tvůrce.

Jaký důkaz dal Pán Ježíš, že Boží království bylo znovu vydobyto? Mat 11,4—6, (13, 19.24.31.44—45.47)

Příchod Božího království je ústřední téma života a díla Pána Ježíše. Je hlavním tónem jeho podobenství a smyslem jeho zázraků. Kdybychom však nevěřili jeho slovům, že je Bohem poslaným Mesiášem, pak by ani jeho zázraky nemohly být důkazem, že přišlo jeho království. Avšak lidem, kteří Ježíše Krista přijímají za svého Pána a Spasitele, se tyto divy stávají nejjasnějším znamením, že království Boží opravdu začalo.

Jak jsou dnes Kristovi následovníci povolávání k šíření Božího království? Mat 28,19—20, Zj 14, 6—7, 18, 1—3)

Boží království není z tohoto světa, avšak je zjevné ve vztazích lidí, jejich skutcích, projevech a smýšlení.

3. Pomoc chudým

Jak Pán Ježíš svým životem a dílem splnil poslání Mesiáše? Luk 4,18—19

Ježíš Kristus stál před lidem jako živý vykladač proroctví o sobě. Pro vysvětlení přečteného oddílu hovořil o Mesiáši jako o pomocníku utlačovaných, vysvoboditeli zajatců a lékaři trpících, který vrací zrak slepým a zjevuje světu světlo pravdy.

Jak konal Pán Ježíš ve svém životě mesiášské dílo? Mat 14, 14—21

Jak mají křesťané následovat Kristův příklad? Mat 10,7—8

Zatímco uvažujeme o těchto věcech, více než 60 % obyvatel světa trpí podvýživou, asi 20 tisíc lidí každý den umírá hladem a v mnoha oblastech světa zbavuje chudoba lidi jejich lidské důstojnosti. Milióny lidí musí snášet různé formy útlaku, diskriminace, vykořisťování, pronásledování pro své svědomí a jiné formy nespravedlnosti.

4. Odhalit původce hříchu

Proč bylo důležité, aby Pán Ježíš odhalil pravou povahu hříchu a jeho původce? 1 Jan 3,8

Pán Ježíš přišel na tuto zem odhalit původce hříchu a ukázat pravou podstatu zla. Satan skrývá svůj skutečný záměr za masku světla. Pán Ježíš nám přišel ukázat, že ďábel je lhář od začátku (viz Jan 8,44). Varoval před „kvasem farizeů a saduceů“ (Mat 16,6.11—12), protože se stali nástrojem odvěkého lháře a vraha. Odhalováním zdroje a příčin zla, jeho různých projevů a následků Ježíš Kristus vlastně ničil dílo satana.

Co mají v zájmu tohoto cíle dělat Kristovi následovníci? Mat 10,1,7

5. Soudit svět

Do jaké míry se lidé soudí sami, když nepřijímají Ježíše Krista jako Spasitele? Jan 9,39—41, (viz Jan 12,31,35—36)

Kristova oběť na kříži a působení Ducha svatého je soudem nad světem. Člověk, který neví, co je hřích, se nemusí zodpovídat za své hříšné skutky, když však někdo byl srozumitelně poučen o hříchu a v krvi Krista našel nabídku odpuštění, pak je za své činy zodpovědný. Poselství evangelia je radostná zvěst, kterou vždy provází určitá výstraha před přicházejícím soudem. (Viz Jan 3,16—20)

Jak jsou křesťané povoláni k účasti na díle soudu? Mat 18, 15—18, (1 Kor 6,1—5; Gal 6,1

Bůh vykonává svůj soud prostřednictvím života a díla církve. Pán Ježíš nás posílá jako světlo do tmy. Podobně přišel sám na svět jako Boží světlo. (Viz Jan 8,12; 9,4—5; Mat 5,14—16) Když lidé zavrhnou světlo a zvolí si tmu, rozhodují tím o svém odsouzení.

Co říká Písmo o závěrečném soudu? Jan 12,31; Žid 9,27; Juda 6; Zj 20,4

V určitém smyslu soud začal prvním příchodem Krista. Avšak Písmo hovoří o jistém dni na konci času, kdy budou souzeni živí i mrtví. Pán Ježíš povolal svou církev, aby na tento přicházející soud upozornila a připravila svět.

6. Účast s Kristem

Co koná Kristus od svého nanebevstoupení? Žid 8,1—2; 9,24; (viz 2 Kor 5,10)

Kristovo dílo záchrany pokračuje i po nanebevstoupení. Pokračuje tím, že Kristus jako svrchovaný Pán a Vládce posílá své povolované zástupce do celého světa a žehná úspěchem jejich dílo (Mat 28, 18—20). Dílo záchrany pokračuje dále v tom, že

Kristus slouží jako Velekněz a Prostředník mezi Bohem a člověkem, a tím navrácí člověka Bohu (Žid 7,25), přitahuje lidi k sobě (Jan 12,32), přičemž uplatňuje zásluhy své oběti na kříži (Žid 10,19–22). Konečně Kristus pokračuje v díle záchrany i svým soudcovským úřadem. Otec toto dílo svěřil Synu (Jan 5,22). V nebi probíhá předadventní soud, aby se po skončení doby milosti (už bez soudu) ukázal těm, kdo ho milují.

4. úkol — dne 28. července 1984

Kristus — náš vzor

Základní verš: Jan 13,15—17

V díle Ježíše Krista pro svět nacházejí jeho následovníci motivaci i směr své práce. Směr vede k miliónům lidí na zemi v jejich potřebách, zájmech a činech. Důvodem je spasení všech lidí a návrat Božího království. V tomto úkolu chceme přemýšlet o tom, kdo nás poslal a o smyslu naší práce na světě.

Podle názoru některých lidí Kristův život a dílo se natolik lišilo od našeho života a skutků, že jeho příklad je pro nás nedostižný. Jistě, v určitém smyslu to tak je, vždyť Kristus byl Synem živého Boha (Mat 16,13–16). Písmo nám však jasně říká, že Pán Ježíš byl skutečný člověk, a proto se jmenuje Syn člověka. Toto označení se v evangeliích používá téměř osmdesátkrát. Jako člověk se Ježíš Kristus stal jedním z nás (viz Řím 8,3; Fil 2,8; Žid 2,10–17). Poznal naše potřeby i slabosti a zkoušený byl ve všem jako my (Žid 2,14–18) až na jedno: Pán Ježíš nikdy nezhrěšil (Žid 4,15). Jako Bůh nám ukázal smysl našeho života a působení ve světě, což by

nám nikdo jiný nemohl ukázat. Jako člověk nám ukázal, jak máme na tomto světě žít a čím se z jeho milosti smíme stát.

1. Oslavovat Boha

Co určovalo pozemský život Ježíše Krista? Jan 17,4

Ježíš Kristus od samého začátku až do konce svého pozemského života žil pro Boha. Vzdával mu slávu a konal jen jeho vůli. V pokušeních přijímal sílu a moc na přemožení zla od Boha. Touto mocí zvítězil nad zlem. První Adam padl proto, že se chtěl rovnat Bohu. Druhý Adam, přestože byl sám Bohem, nepokládal „za loupež rovný býti Bohu... ponížil se... proto i Bůh povýšil ho nade vše“ (Fil 2,6–9).

Jak působilo Kristovo jednání na ty, kdo ho slyšeli a viděli? Jan 8,29–30

Ježíš Kristus nechtěl být nějakým ideálním, nedostižným obrazem dobrého člověka; ale ztělesněním Boží vůle. V Ježíši Kristu nebyl rozpor mezi tím, co chce Bůh a tím, co chce člověk. V každé situaci se přizpůsoboval Boží vůli, a to bylo tajemstvím jeho moci a vlivu na druhé.

2. Konat Boží vůli

K čemu Bůh vyzývá všechny lidi? Zj 14,7

Z prvního andělského poselství odvozujeme své misijní poslání. Jsme přesvědčeni, že Bůh nás povolal tuto výzvu zvěstovat celému světu. Možná jsme doposud věnovali málo pozornosti otázce: Jakým způsobem můžeme vést lidi k tomu, aby vzdávali Bohu čest? Příklad Pána Ježíše učí, že lidé věří jen tomu, co vidí u věřících.

Jakým způsobem mohou lidé oslavit Boha? Jan 15,8; Řím 15,5–7; (viz 1 Kor 6,20; 10,31)

Co se stane, když věřící oslaví Boha svým životem a skutky? Mat 5,16; Řím 15,9

Náš život a skutky budou mít podobný vliv, jako tomu bylo u Krista: lidé budou oslavovat Boha a uvěřit v něho. K tomuto dílu Bůh povolal svou církev.

3. Život služby

V čem spočíval hluboký smysl odevzdaného Kristova života? Mar 10,45; (Mat 4,23—25)

Celý pozemský život Pána Ježíše byl oslavou Boha a službou bližním. Kdo miluje Boha, miluje i svého bratra. Láskyplná služba bližnímu je službou Bohu. (Viz 1 Jan 4,13—21)

Jak se Kristovo dílo stává příkladem pro každého věřícího? Fil 2,5—11

Přestože nemůžeme „kopírovat“ Kristovy skutky a celou jeho službu, přece musíme mít jeho výhled. Pán Ježíš svým učedníkům poukázal na dítě a řekl jim, že jestliže nebudou jako malé děti, nikdy nevejdu do nebeského království (Mat 18,1—4). I když to bývá na světě naopak, mezi věřícími jsou největší ti, kdo nejvíce slouží. (Viz Luk 22,24—27; Mat 23,11—12)

4. Láska k bližním

Cemu nás učí podobenství o milosrdném Samariťánovi? Luk 10,29—37; (viz Jak 2,1—9)

Láska k Bohu a láska k bližnímu patří k sobě. Naše láska k bližnímu je výrazem naší lásky k Bohu.

V podobenství o milosrdném Samariťánovi znázornil Kristus podstatu pravého náboženství a ukázal, že to nespočívá v poučkách, věroučných článkách či náboženských ceremoniích, ale v ochotě konat pro bližní skutky lásky a v dobročinné službě trpícím.

Na čem má spočívat naše láska k bližním? 1 Jan 4,19—21; (viz 2 Kor 5,14—18)

Dílo křesťana se může navenek podobat chvályhodnému dílu jiných lidí, rozdíl je jen v tom, že základem jeho díla je Ježíš Kristus. Jeho láska nám neponechává žádnou jinou volbu. Bez pohnutky lásky má všechno naše úsilí jen nepatrnou cenu.

5. V Boží moci

Z čeho vyplývala jedinečná autorita Pána Ježíše? Mat 8,26.27; 7,28.29

Když se Pán Ježíš probudil v bouřce, zůstal docela klidný. Ani slovem ani pohledem nejevil strach, protože ho neměl ani v srdci. Jeho klidný odpočinek nebyl důsledkem jeho všemohoucnosti. Nespal zde jako „Pán nebe, země i moře“. Této moci se vzdal. On řekl: „Sám od sebe nemohu dělat nic“ (Jan 5,30). Bezvýhradně spoléhal na moc svého Otce. Odpočíval ve víře v Boží lásku a péči.

Jak mohou mít Boží děti dnes účast na jeho moci? Mat 17,14—21; (viz Mar 16,16—20)

Pán Ježíš neprojevil žádnou vlastnost a neuplatnil žádnou sílu, kterou by lidé vírou v něho nemohli přijmout. Všichni jeho následovníci mohou získat jeho lidskou dokonalost, když budou Bohu tak odevzdání, jako byl on.

6. V zájmu lidí

Čeho bylo Kristovo vtělení znamením? Fil 2, 7—8

Z Kristova příkladu víme, že jeho následovníci musí zde na světě žít v zájmu o lidi, aby je mohli přivést ke Kristu. Toto „misijní ztotožnění“ s lidmi má dvě stránky: (1) Kristus v nás musí žít (Gal 2,20), protože bez něho nemůžeme nic učinit

(Jan 15,4—6) a (2) stáváme se jedno s lidmi, ke kterým nás poslal jako své vyslance.

Jak jednal s lidmi apoštol Pavel ve snaze získat je pro evangelium? 1 Kor 9,19—23

Co nás učí podobenství nebeského rozsévače o čtyřech různých půdách v ev. Mat 13,3—9, 18—23?

Nebývá lehké přizpůsobovat staré poselství, aniž by zůstalo beze změny. Téměř každý větší krok, kterým byl nakonec význam Písma pozměněn, začal snahou o přizpůsobení jeho významu určité době a lidem. Dodnes zůstává problémem přizpůsobit zvěst potřebám lidí tak, aby poselství zůstalo tím, čím má a musí být.

5. úkol — dne 4. srpna 1984

Evangelium a kultura

Základní verš: Zj 7,9

Na světě je mnoho rozdílných kultur a církev je určitý způsob sjednocování těchto rozmanitostí. V zájmu svrchovaného cíle jednoty v Ježíši Kristu se církev musí snažit chápat vztah mezi kulturou a prací církve. V předešlém úkolu jsme mluvili o přizpůsobení přístupu k lidem různých kultur. Řekli jsme, že poselství je třeba přinášet takovým způsobem, aby oslovilo lidi v jejich konkrétních podmínkách, přičemž pravda se nemění. Většina vzácného pokladu pravdy Kristova evangelia se nám však dostává „v hliněných nádobách“ určité kultury. To platí o Písmu, o Ježíši Kristu a zrovna tak i o církvi adventistů s. d. a jejím dnešním misijním posláním. Dnes chceme v těchto úvahách pokračovat. Na různé otázky, týkající se vztahu misijního poslání a kultury, chceme hledat odpověď v Božím slově.

Kultura je způsob, jakým určitá skupina lidí smýšlí, cítí, hovoří, jedná, pracuje, věří a žije. Kultura je lidský způsob života. Spojuje lidi do určité pospolitosti a říká jim, kdo jsou. Formuje život, myšlení a jednání každého člena této skupiny. Izrael měl například určitou kulturu, určitý způsob života, kterým se lišil od jiných národů. Podobně mluvíme i o kulturách ostatních národů. Každý z nich má určitou škálu hodnot, institucí, ideálů a náboženských představ. Kultura může pomáhat, ale i překážet zvěsti evangelia, podněcovat, ale i mařit růst v pravdě.

1. Člověk jako kulturní bytost

Čím pověřil Pán Bůh člověka? 1 Moj 1,26; 2,15

Odpověď na tuto otázku dává Písmo zvěsti o stvoření člověka „k obrazu Božímu“. To nám objasňuje lidskou schopnost myslet, uvažovat a své myšlenky vyjádřit řečí, písmem, pohybovými znaky, uměním a symboly. Projevuje se to i jeho schopností vzpomínat na minulé zážitky a své zkušenosti zužitkovat pro budoucnost. Schopnost představitivosti mu umožňuje vynalézat, reagovat na okolí, tvořivě ho obměňovat, budovat, bádát a organizovat.

Proč člověk po pádu do hříchu ztratil schopnos správně ovládat a užívat svět? 1 Moj 6,5–6; Ma 7,21–23; viz Kaz 7,29)

2. Poselství a kultura

Z čeho jasně poznáváme, že v biblické době byly i jiné formy uctívání, než jaké známe my? 2 Moj 3,5; 2 Sam 6,12–14

Způsoby bohoslužby velkou měrou ovlivňuje naše kultura. Na Blízkém i Dalekém východě projevují úctu k Bohu tím, že si zouvají obuv a přikrývají hlavu. V jiných kulturních prostředích sklání hlavu, klekají, zavírají oči anebo zdvihají ruce.

Jak mají dnešní křesťané rozumět výrocům z 1 Kor 11,4—5.7. a 1 Kor 16,20?

Proč neoslavujeme Boha a neděkujeme mu tan-
cem? Proč se při vzájemném setkávání ve shromáždě-
ních nezdravíme „svatým polibkem“? Tanec i po-
libek mají v mnohých dnešních kulturách jiný vý-
znam než v době a prostředí sepsání bible.

Pán Bůh přikázal Mojžíšovi vyzout se. Podle Pav-
la měly mít ženy ve shromáždění přikrytou hlavu
a měly mlčet. Tyto přikazy musíme chápat ve světle
tehdejší kultury. Znamená to tedy, že Boží slovo
dostáváme prostřednictvím jednotlivých kultur? Jis-
tě! Má-li být Boží slovo pochopeno, pak musí být
srozumitelné v kulturním prostředí určitého lidu.
To znamená: (1) když se Boží slovo zvěstuje lidem
jiných kultur, je třeba ho „přetlumočit“ tak, aby
jim bylo srozumitelné. (2) Určité statě Písma je
třeba v různých prostředích tlumočit rozdílně. (3)
V odlišných kulturních prostředích je někdy nutné
změnit i celý způsob zvěstování budoucího poselství,
nikoliv však jeho obsah (podstatu).

3. Misie a kultura

*Co bylo příčinou velkého sporu v prvotní církvi?
Sk 15,1—2*

Bohem zjevená pravda není výplodem lidské kul-
tury, a proto má všeobecnou platnost; náboženské
formy jsou naproti tomu krajové nebo dobově pod-
míněné. Když církev překračuje určité kulturní hra-
nice v zájmu zvěstování evangelia, vyvstávají dvě
otázky: Co z kulturního nánosu na Boží zvěst je
možno bezpečně pokládat v nových kulturních sou-
vislostech za nezávazné? Co je bezpodmínečným Bo-
žím zjevením, a tedy platným pro všechny lidi?

*Jak byl v Antiochii rozřešen problém obřizky?
Sk 15,28—29; (viz Gal 2,11—14)*

Způsob rozřešení tohoto problému je dodnes po-

učný. Církev Ježíše Krista musí Boží poselství přinášet formou srozumitelnou a odpovídající danému prostředí.

4. Změna kultury

Jaké stanovisko zaujímal apoštol Pavel k pokrmům obětovaným modlám? 1 Kor 8,4.7

Při veškeré úctě k mínění druhých, apoštol nic nenamítal proti jedení pokrmů obětovaných modlám. Modly pokládal za nic (1 Kor 8,4). Nesmíme zapomínat, že pravda zůstala pravdou i tehdy, když nástupem nové doby se rozhodnutí koncilu dostalo v jiném kulturním prostředí do nového světla.

To znamená, že určitá církevní praxe se může měnit. Právě křesťanství nespočívá ve formách a obřadech, ale v duchu a pravdě.

Jak nás může Písmo usměrnit, abychom se při nutných změnách církevní praxe vyhnuli nežádoucímu napětí? Řím 14,10–13; 1 Kor 8,9–13; Fil 3,15–16

5. Obrácení a kultura

Jaká zásada platí pro vztah všech lidí k Bohu? Řím 10,12; (viz Řím 2,6–11)

Nejednou se domníváme, že lidé po obrácení vypadli ze svého kulturního prostředí. Stávají se členy duchovní rodiny a stejné zákony Božího království usměrňují věřící v Africe, Asii, Americe, v Evropě a jinde na světě. Různé kultury nerozdělují Boží lid, přestože rozdily samy zůstávají velmi výrazné.

Jaký je vztah mezi kulturou a přijetím křesťanství podle Mat 28,19–20; Luk 3,10–14; 1 Jan 3, 15–17 a Jan 4,7–9?

Evangelium se nemění, jen lidé odpovídají na něj různým způsobem na základě vlastní kultury. V kaž-

dém kulturním prostředí jsou prvky, které pomáhají lidem žít výrazným křesťanským životem, ale jsou i takové, které odporují evangeliu a zásadám Božího království. Těchto prvků je třeba se zřeknout a překonat je. Kristus žije ve svých následovnicích v každé kultuře, i když každou kulturu přesahuje.

6. Jednota v rozmanitosti

*V čem spočívá jednota rozmanitých členů sboru?
1 Kor 12,12—14*

K církvi adventistů s. d., která působí téměř ve dvoustech zemích světa, patří lidé mnoha rozmanitých národů, kmenů, jazyků a kultur. Jaký je vztah mezi těmito adventními sbory v různém kulturním prostředí? Z biblického hlediska, podle které je možno církev přirovnat k tělu, poznáváme čtyři základní linie: (1) Církev není žádnou oddělenou kulturní oblastí, ale jsou v ní zastoupeny mnohé kultury (viz Řím 12,4—5; 1 Kor 12,13—14). Každá kultura má své silné i slabé stránky. Měli bychom být Pánu vděční za tuto pestrou paletu kultur v církvi — tedy za kulturu vlastní i za kulturu ostatních bratří a sester. (2) Každá kultura má před Bohem určitou hodnotu, ale každá z nich je poznamenaná hříchem a zlem. (3) Lidé různých kultur si mají vzájemně pomáhat, vzdělávat se a posilovat. (4) I když se členové církve svou kulturou liší, v Kristu jsou všichni jedno.

Co nás učí podobenství o vinici ohledně jednoty a rozmanitosti v církvi Ježíše Krista? Jan, 15,1—11

V myšlení, tužbách, slovech i skutcích musí být věřící jedno s Kristem a neustále z něho čerpat duchovní život.

Církev a společenské problémy

Základní verš: 2 Kor 5,17

Církev adventistů s. d. je světoširým společenstvím víry, které v každé zemi na světě stojí před jinými společenskými problémy. Problémy, o kterých budeme v tomto úkole uvažovat, mohou být v některých oblastech světa závažnější než v jiných. Všem by nám to však mělo připomenout, že těžkostí, před kterými církev stojí, musíme brát vážně, a proto bychom měli o nich uvažovat ve světle Božího slova.

1. Úcta k životu

*Jak se žalmista dívá na původ lidského života?
Žalm 139,13.16*

Děti jsou darem od Pána (Žalm 127,3). On dává každé nové bytosti život i vše potřebné (Sk 17,25) od první chvíle života. Písmo často hovoří o stvoření dítěte jako o projevu Boží moci a milosti (viz 1 Moj 15,1—4; 25,21; 1 Sam 1,11).

Z čeho usuzujeme, že pod Boží ochranou je i život před narozením? Jer 1,5; Luk 1,13—17

Tyto příklady úcty k životu a povolání ještě před narozením nejsou žádnou výjimkou. Lidský život máme pokládat za svatý a vážit si ho. I když důvodů k zákrokům proti klíčícímu životu může být více, máme zkoumat Písmo a rozhodovat se pod vlivem jeho rad.

2. Hazardní hry

Proč se tento druh zábavy neshoduje se základní zásadou Písma o práci a odpočinku? 1 Tes 4,11—12; 1 Tim 6,6—10

Ve vztahu k bližním máme být laskaví a čestní při práci i ve chvílích odpočinku. Při hazardních hrách musíme počítat s výhrou „šťastnějších“ na úkor druhých. To je dostatečný důvod, proč se křesťan takových her nemá zúčastnit. Písmo nás od toho odrazuje zásadou odvozenou z desatera: „Láska neudělá bližnímu nic zlého. Je tedy láska naplněním zákona“ (Řím 13,10; viz Mat 22,39, 2 Moj 20,17—18).

Hazardní hry mají tři základní rysy: Umělé riziko (na rozdíl od přirozeného životního rizika); bezpracný zisk a výhra na úkor druhého. Prohřešuje se zde proti novozákonnímu příkazu lásky k bližnímu (viz 1 Jan 3,15—17) a konečně se stává určitou formou modloslužby (viz 1 Kor 10,14). Snadno se může stát nebezpečným návykem jako alkohol, tabák nebo omamné drogy.

Jaký postoj k práci a k spolubližním vyžadoval apoštol Pavel od členů církve? 2 Tes 3,10—12

Hazardní hry a podobné zábavy okrádají lidi o čas, otupují schopnosti a posílují nežádoucí povahové rysy. Poškozují lidi duchovně — oslabují víru, naději a lásku k rodině a k domovu, bližním, k práci, připravují o pokoj, čest a nejednou i o rozum.

3. Rasové rozdíly (1)

Co říká Písmo o původu všech ras? Skut 17,26

Nejvýraznější poselství Písma o rozdělení lidí připomíná základní biologickou příbuznost všech lidí (viz 1 Moj 3,20; 10,32). Věda dokazuje, že lidé jsou si všude na 99 % podobní a liší se vzájemně mízným procentem, které je z biologického hlediska bezvýznamné. To ukazuje, jak nesmyslné je nená-

vidět někoho pro barvu pleti nebo vzhled vlasů. Když hovoříme o rasových rozdílech, někdy myslíme spíše na sociální, hospodářské a kulturní odlišnosti než na biologické zvláštnosti.

Zmiňuje se Písmo o tom, jak vznikly rozdíly mezi lidmi?

Jako o mnohých jiných otázkách, ani o vzniku ras nenajdeme v Písmu žádné bližší vysvětlení. Písmo se však zmiňuje o problémech s rasovými vztahy. Rasové rozdíly mají u Boha stejnou hodnotu. Každá rasa bude v Božím království zastoupena a bude oslavovat Boha (viz Zj 21,24.26).

4. Rasové rozdíly (2)

Z čeho poznáváme, že Boží dílo spasení je univerzální? Zj 5,9—10; viz Zj 14,6—7

Na nové zemi budou lidé všech ras, národů, pokolení i jazyků. Co nám náš pozemský život problematizuje, to může být na nové zemi radostí a štěstím. Tam pochopíme vznešenost a hodnotu všech ras a kmenových rozdílností.

Jak máme rozumět slovům z 1 Moj 9,24—27?

Příběh o požehnání Sema a Jafeta a zlořečení Kanaana byl v minulosti velmi zneužíván. Někteří lidé z něho vyvozovali teologické zdůvodnění pro potlačení a vykořisťování černého obyvatelstva.

Není pravdou, že Cham je praotcem černé rasy. Kmeny, žijící jižně od Sahary, nejsou v tabulce národů z 1 Moj 10 kapitoly ani jednou vzpomenuty. Za potomky Chamovy můžeme pokládat několik černochů, ale můžeme mezi ně zařadit i bílé národy. Další nepravdou je, že Chamité byli zlořečení. Písmo hovoří o zlořečení Kanaana, jednoho z Chamových synů. Jeho potomci přece hovoří semitskými jazyky a mezi nimi se nacházejí lidé, kteří jednoznačně patří ke kavkazské rase. Třetí nepravdou je, že všichni potomci zlého otce musí být nutně zlí a

provždy musí trpět za jeho hříchy. Toto je krajně nebiblická myšlenka. Jestliže jsou Kanaanité potrestáni otroctvím, pak nikoliv pro hřích svých otců a praotců, ale pro své vlastní nepravosti (viz 1 Moj 15,16), když už dědičné faktory necháme stranou. Kromě toho má v Písmu poslední slovo milost. Další nepravdou je, že otroctví a útlak jsou pro otrokáře a utlačovatele zvláštní formou Božího požehnání. Může být větší hřích, nežli je přisuzování ďáblova díla Bohu? (Viz Mat 12,24—32) Není pravda, že některé rasy jsou lepší než jiné. Boží milost patří všem rasám, protože všichni lidé zhřešili, jsou pod vlivem zla a v tomto smyslu je jim nabídnuta stejná cesta spasení (viz Řím 3,1—18).

5. Překonání předsudků

Jakou odpověď má křesťan na problém rasových vztahů? 2 Kor 5, 16—17

Zdá se, že nejrozšířenější ze všech předsudků jsou předsudky rasové a je nejtěžší se jich zbavit. Od pradávna přetrvaly dodnes. Pocházejí z vnějšku i zevnitř. Na jedné straně předsudky získáváme právě tak jako ostatní vědomosti a poznatky, učením. Na straně druhé podněcuje předsudky vlastní pýcha, strach, sobectví a touha vládnout.

Jak se máme podle rady Písma dívat na druhé lidi? Fil 2,1—5; (viz Luk 10,25—37)

Předsudky je třeba překonávat soustavným poznáváním skutečností o lidech jiných ras, kmenů a kultur.

6. Muž a žena

Jaký vliv měl pád do hříchu na Bohem ustanovený vztah muže a ženy? 1 Moj 3,7—8.12.16

Člověk byl stvořen k Božímu obrazu jako dvě bytosti (1 Moj 5,1—2). Muž tedy sám není celým

člověkem právě tak, jako ani žena není člověkem úplným. Stvoření Adama nebylo dokonáno, dokud nebyla stvořena i Eva (1 Moj 2,18; 1,31; 2,23). Člověk je úplnou bytostí jen v této podvojnosti, v tomto vztahu, v této jednotě.

Po přerušení vztahu mezi člověkem a Bohem byl narušen i vztah muže a ženy. Utrpělo společenství, jednota, rovnost a vzájemnost. V určitém smyslu nastalo mezi nimi odcízení, přestalo přátelství a vzájemná důvěra. I ty nejlepší vztahy lásky trpí narušením vztahu k Bohu. Přátelství a láska doposud existují, ale je v nich víc sobectví než nezištnosti. Druhého milují kvůli sobě, ne jako sebe podle vzoru Ježíše Krista. Také v projevech lásky a přátelství jsme si obvykle navzájem cizí, a proto i osamělí.

Jak můžeme dospět ke skutečně rovnocennému vztahu mezi mužem a ženou? Gal 3,25—28

Jedině obnova k Božímu obrazu může navodit nový vztah muže a ženy v rodině, v práci i ve sborovém společenství. Základní rozdíly však zůstávají, ale je rozřešen problém sobectví ve prospěch vzájemné nezištné lásky.

7. úkol — dne 18. srpna 1984

Vztah k práci

Základní verš: 2 Moj 20.9

Práce je důležitou složkou našeho života a má význam i pro splnění našeho svatého povolání. Tento biblický pohled na práci se velmi liší od názoru nekřesťanského světa. Podle názoru řeckého filozofa Aristotela, měli pracovat jen otroci, zatímco svobodný člověk měl trávit čas přemýšlením. Mnozí

lidé dodnes hledají štěstí v zábavě a nicnedělání. Jiní se dívají na práci jen jako na nevyhnutelné zlo či zlořečenství. Podle Písma je však práce Bohem určenou složkou lidského života a pořádku na světě (Žalm 104,23).

Překvapuje však, že nejednou i křesťané hledí na práci jako na trest za hřích, tj. část zlořečenství řečeného Adamovi. Nic však není vzdálenějšího od pravdy. Práce byla částí Božího plánu už při stvoření člověka k Božímu obrazu. Pán Bůh postavil člověka do zahrady Edenu, aby ji obdělával a střežil (1 Moj 2,15). Jistě, po pádu člověka do hříchu prošlo všechno, tedy i práce, žalostnou proměnou. Avšak i přes těžkosti, překážky, trní a bodláčí zůstala práce požehnáním pro zdraví, zdatnost, štěstí i odpočinek člověka. S prací počítá Boží plán i pro člověka znovuzrozeného, dokonce i pro jeho život na nové zemi (viz Iz 65,21–23).

1. Tvůrce a udržovatel

Jak pracuje Pán Bůh? Jan 5,17; Žalm 19,2; Fil 2,13

Celé Písmo svědčí o Bohu, který stále pracuje a udržuje stvoření (Žid 1,3), a to v zájmu spasení a blaha člověka (Iz 44,22–23). Dává nám život, dech a všechno potřebné (Sk 17,25). Nejen že celý vesmír stvořil, ale udržuje ho v chodu a usměrňuje záležitosti národů (Žalm 8,3.6; Sk 17,26; Řím 13,1). Působí návrat marnotratných synů a dcer k sobě (Jan 12,32), vysvobozuje svůj lid a buduje svou církev (Mat 18,19).

Co říká Písmo o činnosti Ježíše Krista? Žid 9,11; Jan 5,22

Kristovo výkupné dílo můžeme rozdělit na čtyři části: jeho oběť, prostřednická služba, soud a vláda. Všechny tyto části patří k sobě a tvoří jednotu (Řím 5,10–11; Žid 9,11; Jan 5,22).

Co pro nás vyplývá z postoje Pána Ježíše k práci podle Mat 13,55?

Pán Ježíš je pro nás příkladem v tom, jak každodenní práci oslavoval svého Otce. V tesařské dílně pomáhal vydělávat na každodenní chléb svých nejbližších právě tak svědomitě, jako když kázal evangelium, učil zástupy a v zájmu jejich spasení konal i divy.

2. Boží ustanovení

Jaký cíl má sledovat práce člověka? Kaz 5,12; Zalm 128,1—2; (viz 1 Moj 2,15)

Naši prarodiče v ráji neměli trávit čas nečinností. Práce tělesná i duševní byla nutným předpokladem jejich dalšího všestranného rozvoje, protože práce je Boží dar pro člověka. Člověk byl přece stvořen k obrazu Boha, který dosud tvoří. Můžeme tedy práci bezpečně pokládat za požehnání, přispívající k rozvoji těla, duše i všech ostatních schopností.

Jak se máme dívat na práci? Kol 3,22—24

Hodnotu práce neurčuje její množství ani lidský názor na ni. Pracovat musíme k Boží slávě.

3. Působení hříchu

Do jaké míry se po pádu člověka do hříchu stalo z práce otrocké břemeno? 1 Moj 3,17; Kaz 2,22—23

Po pádu našich prarodičů do hříchu nabyla práce jinou podobu i význam. Následkem hříchu přestal být člověk pro přírodu vládcem. (Viz 1 Moj 1,26—28) Práce se stala samoučelnou, dokonce začala člověka ovládat. Jako prostředek k oslavení Boha se stala pro člověka prostředkem k oslavě sebe sama. Práci dodnes namnoze provází neúspěch, strach a trápení.

Jaký význam má práce pro rodinu? Př 31, 27—29

Přestože hřích změnil tvářnost práce, ona sama

nebyla zlořečenstvím. Nebyla ani trestem, a to i ve své nejtvrděší podobě. Z bídy a ponížení vedla spíše k požehnání. Pamatujme, že práce i po pádu člověka zůstává v Božím plánu záchrany lidstva.

4. Povinnost a odměna

Co Písmo učí o povinnostech pracujících? Tit 2, 9—10

Tyto verše hovoří o „otrocích“ a „služebnících“. Dnes jde o pracující nebo zaměstnance. Křesťan svou prací slouží svému Pánu, Kristu. Křesťan se tedy v zaměstnání snaží dosáhnout nejlepší výkon především kvůli Kristu, protože svou prací chce uctít svého Spasitele.

Jak se mají zaměstnavatelé chovat k zaměstnancům? Kol 4,1; Ef 6,9

Křesťanští zaměstnavatelé i zaměstnanci mají mít křesťanské vztahy. Povinnosti zaměstnavatelů jsou důležitější než jejich práva. Svě zaměstnance mají odměňovat spravedlivě a jednat s nimi čestně (Jak 5,4).

5. Práce a povolání

Za jakého předpokladu a k jakým úkolům jsou věřící lidé povoláni? 2 Kor 5,15.19—20

Naše práce a postavení jsou jen příležitostí, abychom projevili své povolání sloužit Bohu, milovat své bližní a konat dílo, které je součástí celosvětového Božího díla. Svou prací ve svém povolání se každý věřící stává Božím spolupracovníkem.

Co je povoláním každého věřícího? Mat 28,19—20

Všichni, kdo slyšeli nebeský hlas, byli povoláni zvěstovat evangelium. Kdo přijímá Kristův život, je povolán pro dílo záchrany svých spolubližních.

Jak připravil Kristus každého věřícího za svého spolupracovníka? Řím 12,3—5; (1 Kor 12,4—11)

Naším prvořadým povoláním jako Božích dětí je misijní služba. Je pravda, že v tomto povolání je zahrnuta každodenní poctivá práce. Věrným plněním svého povolání pomáháme šířit Boží království.

6. Práce, bohoslužba a odpočinek

Jaký je vztah mezi prací a bohoslužbou? 2 Moj 20,9—10; Kol 3,17

Příkaz pracovat se nachází v desateru jako součást přikázání o posvěcování sobotního dne odpočinku. Význam je jasný: (1) Práce je důležitá pro život a vzrůst, avšak nesmí být samoučelná. Statečně vykonanou prací máme každodenně — ale zvláště v den odpočinku, v sobotu — oslavit svého Tvůrce, Dárce života a potřebných sil. (2) Zachováváním soboty člověk vlastně Bohu říká: „Sám o sobě nic nedokážu. Co jsem směl v uplynulých šesti dnech vykonat, není moje dílo. Byla to tvá moc a milost, která ve mně působila. Nedělal jsem to pro svou slávu, ale k oslavení tvého svatého jména.“

Jaký příklad odpočinku nám dal Pán Bůh? 1 Moj 2,2—3

Písmo kárá lenost. Chudoba, hlad, zlé myšlenky a skutky, dokonce nejednou i nemoc pocházejí z nedostatku práce, lenosti nebo nepatřičného „odpočinku“. Avšak přepracovanost, nejednou v honbě za ziskem, mívá podobné následky. Každý sedmý den nás upozorňuje na potřebný odpočinek. Pán Bůh v minulosti kromě pravidelného dne odpočinku popřál svému lidu i odpočinek při slavnostních dnech. (Viz 2 Moj 23,14—17; 34,18—23; 4 Moj 28. a 29.) Písmo nás učí, že v životě má být práce s odpočinkem tak vyvážená, aby obojí oslavovalo Boha.

Boží zájem o města

Základní verš: Jer 29,7

Asi 60 % obyvatel světa tj. asi 3 miliardy lidí, žije ve městech. V celých dějinách lidstva můžeme pozorovat jednosměrný centralizační pohyb z vesnic a osad do měst a velkoměst. Tento pohyb se dnes ještě zrychlil. To znamená, že svět se stal v jistém smyslu městským světem. Pán Bůh nás posílá s radostnou zvěstí k lidem těchto přelidněných center a vytváří v nich své království.

Města jsou v biblických knihách spíše symbolem zla a lidského odboje proti Bohu. Jsou to centra lidské pýchy a hříchu — například Sodoma a Babilón. Naproti tomu Písmo představuje města jako symboly Boží přítomnosti a pokoje, města bezpečí. V protikladu Babilóna a všeho zla stojí Jeruzalém, město pokoje a symbol Boží církve a vykoupených. I dnes má církev projevovat k městům stejný soucit, jaký projevovat Pán Ježíš vůči Jeruzalému, chceli jejich obyvatele získat pro Krista. Kristus miloval toto město a miluje všechny lidi na světě. Bolela ho neochota lidí slyšet jeho hlas a přijmout ho. Na jedné straně se máme vyhnout zlu měst, na druhé straně nás však Kristova láska nutí jít k jejich obyvatelům a zvěstovat jim radostné poselství o spasení. V každém, jakkoli bezbožném městě, jsou totiž mnozí, kteří se mohou stát následovníky Pána Ježíše, pokud k nim zaujmeme správný postoj.

1. Zkaženost měst

*Co představovala ve své době babilónská věž?
1 Moj 11,4*

První město, o kterém je v Písmu řeč, postavil Kain a nazval je po svém synu Enochovi (1. Moj 4,17). Město postavil vrah a stalo se symbolem odboje proti Bohu a výrazem snahy člověka vytvořit si vlastní svět. Rozmach měst po potopě tento názor jen potvrzuje. Prvním městem po potopě byl Babylón, založený na lidské pýše a proti Boží vůli. V celém Písmu je Babylón symbolem pýchy a odvrácení se od Boha. Dalším podobným městem je Sodoma, která byla tak bezbožná, že se v ní nenašlo ani deset spravedlivých (viz 1 Moj 18. a 19.).

Jaké hříchy uvádí bible v souvislosti s městy? Jer 32,28—29.34—35; (viz Ez 7,23; 9,9; Mich 9,9—10)

Jako tehdy, i v dnešní době můžeme ve městech najít dobro i zlo. Kde na světě bychom dnes našli místo, které by nebylo pod vlivem hříchu a jeho neblahých následků? A přece se zlu, neřestem, násilí a zločinnosti daří spíše ve velkoměstech, než tam, kde lidé žijí v pevnějších rodinných a sousedských vztazích. Kristus však potřebuje své následovníky všude, i tam, kde bují hřích.

2. Symboly vykoupení

Jaký sociální účel měla splnit některá města. 4 Moj 35,2.6.11—13

Pán Ježíš řekl Mojžíšovi, aby připravil 48 měst pro Levity (4 Moj 35,1—8). Šest z těchto měst mělo sloužit jako útočiště lidem, kteří někoho zabili a zde měli mít bezpečnou ochranu až do výslechu (viz 4 Moj 35,9—15; 5 Moj 4,41—45; Joz 20). Do těchto měst měli právo přijít Izraelité právě tak jako cizinci. Na Boží rozkaz měla být města rozestavena tak, že vzdálenost mezi nimi nepřesahovala 50 kilometrů.

Na které další kladné stránky poukazuje Písmo? Zalm 107,4—8; (viz Zalm 122,3—7; Ez 48,35)

Písmo se zmiňuje o dobrých i zlých stránkách

měst. Na jedné straně jsou města znamením zla, zatímco na straně druhé byla místem Boží přítomnosti. Lidé měli v určitých městech hledat útočiště a záchranu. Babylón byl matkou každé bezbožnosti a zla, zatímco Jeruzalém byl městem pokoje, znamením Boží lásky a svatosti. Jako symbolická nevěsta nebeského Ženicha se stane centrem nové země. Jistě to bude dokonalé Boží město. Bude se v něm zrcadlit krása ráje.

3. Předmět Boží lásky

K čemu přirovnal Pán Ježíš Jonášovo kázání v Ninive? Luk 11,30—32; (viz Jon 3,5—10)

Město Ninive bylo plné špatnosti, a přece bylo předmětem Boží lásky, která se projevila v Jonášově poslání. Tento prorok se stal znamením stále Boží lásky k městům světa.

Jaké poselství poslal Bůh obyvatelům Ninive prostřednictvím Jonáše? Nah 3,1—4; Jon 3,1—4

Ninive bylo velmi staré. Později se stalo hlavním městem mocné říše. Mnozí je pokládali za nejkrásnější město na zemi, známé svými parky a veřejnými stavbami. Bylo to město velmi bohaté a mělo silné vojsko. Avšak bohatství a majetek Ninive byl vydobyt válkou a krádeží. Celý život tohoto města se zakládal na vykořisťování slabších národů a práci otroků. Ninive bylo hlavním městem čarodějnictví a všelijaké modloslužby.

Jak odpověděli obyvatelé Ninive na Jonášovo kázání? Jon 3,5—10

4. Misijní střediska

Jak vznikl v Syrské Antiochii živý křesťanský sbor? Sk 11,19—21

Krásné město Antiochie bylo střediskem obchodu, umění, kultury, hlavním městem Sýrie a třetím největším městem Římské říše. Bylo to středisko

mnoha náboženství starého světa, ale i město plné bezbožnosti a nemravnosti.

Křesťanský sbor byl jen nepatrnou menšinou obyvatelstva tohoto města. Stal se však střediskem misijní práce pro celý svět. Právě zde se Pavel připravoval pro misijní práci.

Cemu se můžeme naučit ze způsobu, jak rostl antiochijský sbor? Sk 11,22—30; 13,1—3

Dílo se soustřeďovalo na kázání Pána Ježíše. Věřící podle toho také žili. Sbor měl živé laické členy, kterým pomáhali apoštolové, kazatelé, jako Barnabáš a Pavel. Práce se konala pomocí skupin, kterým pomáhali proroci, kazatelé, učitelé, správcové, dobročinní pracovníci a evangelisté. Věřící žili ve městě, kde lidé mohli pozorovat jejich každodenní soukromý život. Členové dovedli přinášet velké oběti, aby mohli pomáhat trpícím spolubližním. Byl to skutečně misijní sbor. To všechno konal prostřednictvím posvěcených členů Duch svatý. Není tedy divu, že velké zástupy lidí uvěřilo a přijalo Krista.

5. Pro blaho města

Jak měli jednat zajatí Židé v hlavním městě svých nepřátel? Jer 29,7

Města na této zemi nejsou naším věčným domovem, protože toužíme po životě v městě, „jehož stavitel a tvůrcem je sám Bůh“ (Žid 11,10). Proto se zde cítíme hosty a poutníky. Pán nás však povolává, abychom byli jeho zvláštním lidem, posílá nás do měst, abychom o něm svědčili. Proto musíme každodenně žít s lidmi městského prostředí, jako žil i sám Kristus. Příklad antiochijských věřících je poučný.

Které rady Pána Ježíše apoštolům mohou křesťané použít při své misijní práci ve městech? Mat 10,7—24; 2 Kor 5,14—20

6. Využijme příležitosti

Jak působí Kristovo poselství na ty, kdo je přijímají? Sk 8,5—8

Nebyl to venkov, ale města celého světa, kdo přijal křesťanství jako první. Sedm sborů v Malé Asii, představující církev všech dob, byly městské sbory. (Viz Zj 2. a 3.) Reformace a Millerovo hnutí byla hnutí městská. V mnohých zemích světa se evangelium začalo šířit nejdříve ve městech. Města svou otevřeností pro změnu, svobodu a pestrost života jako i potřebu společenství, poskytují církvi mnoho příležitostí k práci. (Viz 1 Kor 16,9; 2 Kor 2,12)

Jak se máme chránit proti ohrožení života ve městech? Zj 18,1—8; (viz 1 Moj 11,4—6)

Jakým způsobem by měla církev přistupovat k obyvatelům měst? Mat 10,35—38; Sk 8,40; 13,44

Ježíš Kristus šel do měst a vesnic zvěstovat poselství o Božím království. Podobně jednali i apoštolové. Pavlův postup je příkladem pro všechny moderní misie ve městech.

9. úkol — dne 1. září 1984

Křesťanský pohled na manželství

Základní verš: Ef 5,31—32

Manželství je jedním ze základních projevů života. Zůstává trvalým symbolem vztahu Boha k jeho lidu a Krista k jeho církvi. Tento význam převyšuje všechny ostatní významy, potřeby či složky manželského svazku. Manželství je výrazem Boží lásky k světu. Boží láska k člověku je přímo jeho jádrem. Jestliže se tento ústřední význam ztratí,

manželství se rozpadá. Žádné jiné důvody — finanční, společenské nebo duševní — nestačí mu dát pevný základ. Dnešní společnost to plně potvrzuje. Mládež hledá v manželství výhody bez pochopení jeho skutečného smyslu.

O co hlubší jsou základy křesťanského manželství, o to jsou vyšší jeho povinnosti. V tomto úkolu chceme uvažovat o těchto rysech křesťanského manželství.

1. Boží ustanovení

V čem spočívá smysl a cíl Bohem ustanoveného manželství? 1 Moj 2,18.22—24; 1,26—28; viz Mar 10,6—8

Bůh ustanovil manželství ještě před pádem do hříchu. Jedním z hlavních cílů manželství je vzájemná pomoc manželů a takto umocněnou láskou se měla prohlubovat i jejich láska k Bohu. Po pádu do hříchu nabyly tyto důvody ještě větší význam. Dalším významným důvodem manželství bylo vzájemné společenství. Člověk nebyl stvořen pro samotu, ale jako společenská bytost k Božímu obrazu. Manželství je příkladem pro všechny ostatní lidské vztahy. V tomto společenství měli být muž a žena „jedním tělem“. Šlo o jednotu srdce, mysli, duše i těla — o úplnou jednotu. Muž a žena patří k sobě. Pán Bůh jim oběma řekl, aby ovládali zemi a obdělávali zahradu Eden. (Viz 1 Moj 1.26—28; 2,15) Pevné manželské svazky se udržely doposud tam, kde muž i žena všestranně spolupracují. Konečným cílem manželství bylo dbát o rozmach lidského rodu, plodit a vychovávat děti, starat se o ně a vzdělávat je.

Jak se manželství stane tím, čím podle Boží vůle má být? Kol 3,18—19; viz Ef 5,21—33

2. Předobraz budoucích skutečností

Čím zdůvodňoval Pavel své stanovisko v 1 Kor 7,7—9?

V Písmu je nad manželstvím vyřčeno požehnání a manželský svazek je předobrazem vztahu Krista a církve, avšak nejen v manželství může člověk najít životní štěstí. Písmo pokládá za požehnaný i život těch, kteří nevstoupili do manželského svazku.

Z Pavlových rad nevyplývá, že by si přál, aby lidé nevstupovali do manželského svazku, ale pro dílo, které měl předně na zřeteli, podle jeho názoru nejlépe vyhovovalo rozhodnutí zůstat svobodným. Radil však důkladně to uvážit. Rozhodnout se v této otázce musí každý sám.

Jaká bude situace v této oblasti na nové zemi, podle slov Pána Ježíše? Mat 22,30

Podle názoru některých věřících bude na nové zemi manželství pokračovat právě tak jako svěcení soboty, protože obě ustanovení měla původ před pádem člověka do hříchu. Na základě Písma můžeme věřit, že manželství platí jen na zemi, právě tak jako pozemská svatyně. Manželství i svatyně jsou pouhým obrazem něčeho nebeského. Jsou to předobrazy věcí budoucích. Když se předobraz stane skutečností, ztrácí se v ní.

3. Prostředek spasení

Co může často přivést nevěřícího partnera k víře? 1 Petr 3,1—4; 1 Kor 7,14

Petr klade na srdce věřícím ženám, které mají nevěřící muže, aby je svým křesťanským chováním uvedly na cestu spasení. Trpělivá láska, takt a rozvaha dosáhly častokrát více, než logické přesvědčování a rozumové argumenty. Skutky obyčejně řeknou více, než nejvznešenější vyznání víry.

Jak máme rozumět výrokům Písma, které ženám radi, aby se podřídily svým mužům? Kol 3,18; 1 Pet 3,1; Ef 5,22

Pán Bůh nechce, aby muž ovládal ženu jako hlava rodiny, pokud se sám nepodřizuje Kristu. Manžel musí být pod vládou Krista, aby mohl svědčit o vztahu Krista k církvi. Je-li nelaskavý, hrubý, hluchý, sobecký, netrpělivý a nesnášenlivý, potom ať si nedělá nárok být hlavou ženy. Nikdy nesmí říkat, že se mu žena má ve všem podřídít, protože není manželem v pravém slova smyslu.

4. Manželství a rodina

Jaké povinnosti čekají věřící lidi v manželství a v rodině? 1 Moj 1,28; 5 Moj 6,6—7

I když je rozdíl mezi manželstvím a rodinou, přece oboje patří k sobě. Jedním z hlavních důvodů manželství jsou děti. Manželství je prostředím pro výchovu dětí. V rodině děti získávají návyky, utvářejí si charakter, lásku i společenské zařazení. Jako manželství je i rodina důležitá pro lidský život a rozvoj.

Co řekl Pán Ježíš o vztahu rodičů k dětem? Luk 11,11—13; (viz Mar 7,10—13)

Pán Ježíš se vážou své autority stavěl za manželství a rodinu. Svou veřejnou činnost začal na svatbě (Jan 2,1—11). Učení o Božím království často objasňoval podobenstvími z rodinného života.

Základní formou rodinného života v Izraeli byl „otcovský dům“, který se skládal z manžela a jeho ženy, z jejich synů společně s jejich manželkami a z druhé generace dětí. K domovu patřili také sluhové, kteří svého pána často nazývali „otcem“. Rodinu bližší i širší mohla nejednou tvořit celá obec nebo skupina usedlostí, část města nebo celého kraje. V jistém slova smyslu byl rodinou celý Izrael a právě tak mluvíme i o církvi jako o rodině Boží.

5. Doživotní spojení

Co řekl Pán Ježíš o trvání manželství? Mar 10,9
—12

Pán Ježíš neuznával starozákonní praxi propouštět manželku. Farizeové toto právo muže obhajovali (ženy takové právo neměly). Mnozí se přitom odvolávali na Mojžíše a jeho zákon o rozvodu (viz 5 Moj 24,1–4). Pán Ježíš odpověděl: „Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal toto ustanovení“ (Mar 10,5). Manželství bylo od samého začátku svazkem doživotním (viz Řím 7,1–3).

Připouští Písmo z nějakého důvodu rozvod? Mat 5,31–32; (19,3–9; 5 Moj 24,1–4; 1 Kor 7,10.16.39)

Písmo učí, že manželství má trvat až do smrti. V Mat 5,32 a 19,9 se zdá, jakoby Pán Ježíš uváděl určitý důvod dovolující rozvod mezi věřícími. Jak tomu máme rozumět?

Slovo, kterým Pán Ježíš v této souvislosti vyjadřuje důvod, je řecký výraz *porneia*, znamenající smilstvo nebo sexuální nečistotu, cizoložství nebo nepatřičné sexuální vztahy, jako homosexualita, prostituce nebo krvesmilstvo. Mnozí tedy nepokládají slova Pána Ježíše v ev. Mat 5,32 a 19,9 za důvod k rozvodu, ale spíše za určité poučení o zachování čistoty manželství. Nelze-li však v důsledku nepatřičných sexuálních vztahů pokládat manželství za čisté (viz Žid 13,4), další manželské soužití může tím být znemožněno.

6. Nový začátek s Kristem

Jakou radu nám dává Pán Ježíš pro případ, že život v manželství neodpovídá Božimu ideálu? Mat 18,21–22

Manželství drží pospolu láska, projevující se odpuštěním, které příkladně ukázal Pán Ježíš. Jestliže jsme v něm všichni přijali odpuštění hříchů, pak

i my máme druhým odpouštět, ať už jde o nedbalost, hrubost, hněv, dokonce i provinění proti manželství. Odpuštění však znamená, že ten, kdo zhřešil, uznává svou nepravost, lituje jí a více už nechce hřešit. Vždy máme pamatovat na slova Pána Ježíše: „... sedmdesátkrát sedm“.

Jak se máme zachovat k věřícím, kteří se nerozvedli z důvodů uvedených v Písmu, uzavřeli novú manželský svazek a chtějí se připojit k církvi? 2 Kor 2,5—11; Kol 3,12—13

Kristova láska k lidem je bezmezná. Jak nám Pán odpustil, tak i my musíme odpouštět jako jednotlivci i jako jeho církev. Kristus odpustil cizoložné ženě a řekl jí, aby už nehřešila (viz Jan 8, 3—11). Problémy rozvodu jsou těžké a dalekosáhlé. Cizoložství, rozvod a nový manželský svazek z důvodů jiných než uvádí Písmo, jsou těžká přestoupení. Církev musí dbát na dobré jméno. Musíme však pamatovat, že ani toto není neodpustitelný hřích. Pomluvy nebo falešná svědectví mohou způsobit těžké rány. Dobrá příprava na manželství je nelepším preventivním lékem na pozdější krizové stavy.

10. úkol — dne 8. září 1984

Církev a nouze světa

Základní verš: Mat 10,7—8

Náš svět je vážně nemocný a projevů této nemoci je mnoho. 60 % obyvatel světa trpí podvýživou a přibližně 20 tisíc lidí umírá každý den hladem. Chudoba olupuje lidi o jejich důstojnost a v mnohých zemích světa chybějí lidem ty nejzákladnější svobody. Mnozí žijí ve strachu a zklamání. Další

milióny lidí musí opouštět své domovy a žít ve stísněných podmínkách jako utečenci v cizích zemích. Souvisí toto všechno nějakým způsobem s posláním kázat evangelium Ježíše Krista celému světu? Jistě! Každé misijní úsilí je částí díla Ježíše Krista. On zvěstoval „chudým radostnou zvěst“ a „zajatým propuštění a slepým navrácení zraku, utlačovaným... svobodu“ (Luk 4,18). Pán Ježíš z lásky uzdravoval nemocné, sytil hladové, těšil zarmoucené, pozvedal ponížené a opuštěné. Tyto skutky lásky byly důkazem, že přišlo Boží království a moc zla byla zlomena.

Není však správné se domnívat, že skutky lásky mohou samy nastolit Boží království. Pravá misie vyzývá k pokoře, přijetí Krista jako Pána a Spasitele a k připojení se k jeho církvi. Měli bychom uposlechnout Pavlova slova: „Mluvte pravdu v lásce“.

1. Soucit

Jaký soucit měl Pán Ježíš s lidmi trpícími nouzí?
Mat 9,36

Náš Bůh je laskavý (2 Moj 22,27; Žalm 116,5). V utrpení cítí spolu s námi. Dokázal to tím, že se narodil jako člověk a stal se jedním z nás, aby mohl s námi také trpět. Protože sám trpěl, může pomáhat všem trpícím (Žid 2,14–18). Pomáhá nemocným, hladovým, osamělým, slabým i chudým. Celý Kristův život byl naplněn skutky lásky, vrcholným projevem byla jeho oběť za nás hříšné.

Proč je důležité, aby Kristovi následovníci projevovali lásku? Mat 25,34–40; (18,33; Žalm 112,5)

Jaký je vztah mezi vírou a skutky lásky? Jak 2,14–17

O vztahu víry a skutků lásky existují dva nebezpečné názory. Podle prvního se víra obejde bez skutků. Tento názor zapomíná, že víra v Ježíše

Krista bez skutků lásky je mrtvá právě tak, jako skutky lásky jsou bezvýznamné bez víry v Ježíše Krista. Právě Kristova láska nás nutí na základě víry v něho konat skutky (2 Kor 5,14). Druhý nebezpečný názor spočívá v tom, že dobro chceme prokazovat jen určitým lidem, tj. „naším“, lidem našeho sboru, rodinným příslušníkům, třídně, národnostně či rasově vymezeným. Boží láska je však nestranná. Působí na celém světě.

2. Chudoba

Jaké povinnosti mají věřící vůči chudým? 5 Moj 15,11

Mojžíšův zákon předepisoval péči o chudé (2 Moj 22,25—27; 5 Moj 15,7—8), patřila ke zvěsti proroků (Iz 3,14—15; Jer 5,26—29; Ez 16,49) a Pán Ježíš ji ve svém životě uskutečňoval. (Luk 4,18; 2 Kor 8,9) Prvotní církvev na ni dbala (Sk 2,45; 4,32; 11,27—30; 1 Kor 16,1—3; Gal 2,10). Zanedbávání chudých bylo jedním z hříchů, které Izraele zavedly do zajetí. Stejná nedbalost bude příčinou pádu a záhuby mnohých také před druhým příchodem Krista (Ma 25,31—46).

Jak se Pán Bůh dívá na chudé? Jak 2,1—6; (Luk 1,51—53; 4,18—19)

Jestliže bohatství samo o sobě není zlé, v čem spočívá problém? Luk 12,15—21; 1 Tim 6,10

Hojnost, majetek, bohatství nemusí být zlem samy o sobě, stávají se jím však v souvislosti se sobectvím, pýchou a zapomínáním na Boha jako původce a dárce všeho, jako i bezohledností vůči chudým a trpícím. Písmo varuje před takovýmto zneužíváním jeho darů. Cokoli činíme totiž „nejmenším“ z jeho bratrů, činíme vlastně jemu. Hříchem bohatých je zapomínání na Boha a neochota být ve všem na něm závislý. Žádná bohoslužba nebo řeči o posvěcení nenahradí ohleduplnost vůči chudým a péči o ně. (Am 5,21—24; Mar 12,38—40).

3. Chudí a Boží království

Jaké zaslíbení dal Pán Ježíš chudým? Luk 6,20

Mnozí lidé si myslí, že zde jde pouze o lidi chudé duchem. V ev. Mat 5,3 Pán Ježíš říká: „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jim patří nebeské království.“ Lukáš však nikoli náhodou vynechává slovo „v duchu“. Skutečně myslí „chudé“. Tento názor podpírá ve verši 24, : „Ale běda vám bohatým, vždyť vám se už potěšení dostalo“. Požehnání chudým souhlasí i se slovy Pána Ježíše u Luk 4,18.

Kterí lidé přijímají požehnání radostné zvěsti? Mat 5,3

Chudoba sama ještě nikoho neuzpůsobuje pro Boží království. Člověku může pomoci jen poznání vlastní slabosti a nehodnosti. Nemajetný člověk to může poznat dříve, avšak ani to není záruka, protože mnozí i z bohatých lidí si plně uvědomují svou závislost na Bohu.

Boháči se však většinou nerozvázně spoléhají na své bohatství, a proto nevejdu do Božího království. (Viz Mar 10,23–24; Luk 12, 16–21) Chudí lidé mohou být zase tak ustaraní o své každodenní potřeby, že pro ně zapomínají na Boha. (1 Petr 5,7)

Jak může být bohatý člověk chudým a chudý zase bohatým? 2 Kor 8,9; 6,10; (viz 1 Kor 1,5, Ef 1,7)

4. Cizinci

Jakou směrnicí dostal starozákonní lid ohledně cizinců? 5 Moj 10,18–19

Pán Bůh dal Izraelcům zvláštní zákony na ochranu cizinců. Přestože byli daleko od domova, měli se i v cizí zemi cítit jako doma a Boží lid se jim měl postarat o nejpotřebnější. Měli mít také právní jistotu, svobodu a ochranu jako Izraelité. Museli však poslouchat stejné zákony jako izraelský národ, kterému Pán přikázal: „Ten, kdo bude s vámi přebý-

vat jako host, bude vám jako jeden z vás domorodců. Budeš ho milovat jako sebe samého“ (3 Moj 19,34).

Proč měl Boží lid lépe chápat a pomáhat utečencům a cizincům než nevěřící? 2 Moj 23,9; (5 Moj 24,17—18; Žid 11,13)

Židé sami byli hosty a cizinci v Egyptě. A Boží lid ve všech dobách byl a je zde na světě lidem hostujícím a cizím. Proto má být laskavý a pohostinný (viz Žid 13,2; Mat 25,35.40).

5. Útlak

Co dnes žádá Pán na svém lidu právě tak jako v minulosti? Iz 58,6

Písmo protestuje proti každé formě útlaku a odsuzuje ho. Ti, kdo na to zapomínají, jsou Božími nepřáteli. Pán Bůh poslal svého Syna na svět, aby dal „utlačovaným svobodu“ (Luk 4,18).

Jak dokážou lidé ponížovat a utlačovat druhé lidi? 3 Moj 25,39; Jak 5,4; (viz Luk 18,1—5; Iz 1,21—23)

Křesťané nejednou pokládají za zlo pouze hříchy jednotlivých lidí a přitom přehlízejí, že hříšné mohou být i vykořisťovatelské vrstvy a jejich nespravedlivé zákony. Příkladem takového zla bylo v minulosti otroctví nebo využívání laciné dvanácti až šestnácti hodinové práce dětí. Zlo však nebylo jen v minulosti, ale existuje i dnes.

Před jakými zly společnosti varuje Písmo? Iz 5,8; 10,1.2

Písmo uvádí mnoho příkladů společenských nepravostí, útlaku a vykořisťování (Am 2,6; 5,10—15). Z lidského srdce dodnes nebylo vykořeněno sobectví, ziskuchtivost, pýcha a bezohlednost. Tyto hříšné sklony projevené ve skutcích jsou právě tak Bohu odporné jako kterákoli jiná forma nemravnosti. Zlo osobní bývá nejednou přísně souzeno, avšak

společenská zla bývají nejednou „zákonem chráněna“. Písmo však pamatuje i na tuto skutečnost a odsuzuje ji stejně.

6. Osamělost

Na koho spoléhal David ve chvílích tísně a osamělosti? Zalm 25,16—18

Jednou z nejhorších nemocí dneška, ne-li skutečně nejhorší, je osamělost. Člověk se v ní nalézá proto, že selhaly rodinné a jiné společenské opory. Touto nemocí jsou v dnešním přeplněném světě postiženi obzvláště obyvatelé měst. Je to důsledek nejen ztráty společenské opory, ale především opor duchovních. Získáme-li duchovní oporu víry, naděje a lásky, pak nabudeme i opory společenské.

Který přízrak osamělosti pozorujeme v dnešním světě?

Ve světě přibývá sebevražd obzvláště mezi lidmi vzdělanými, dobře zaopatřenými a podnikavými. Lidé utíkají od samoty k drogám a alkoholu. Dnešní člověk je nespokojený. Přibývá duševních nemocí, stresů, zločinů a násilí. Samozřejmě, nedostatek, chudoba, hlad, nezaměstnanost, útlak, bezpráví — to všechno situaci jen zhoršuje, avšak skutečnou příčinou je nezakotvenost v základních jistotách a nedůvěra ve smysl, hodnotu a zacílenost života (viz 2 Tim 3,1—4).

Jaký lék má proti osamělosti církev? Jak 1,27; 1 Jan 1,3,7; (viz Gal 4,27)

Žádná jiná společenská skupina není tak připravena pomáhat osamělým lidem, jako opravdoví následovníci Krista. Společenství s ním je předpokladem i jejich vzájemného společenství (Řím 12,5). To je základ náboženství. Milujeme Boha celým srdcem, celou myslí a celou duší a bližní jako sebe. Kristus přišel na svět usmířit s Bohem to, co se mu odcizilo, ale také sprátelit lidi navzájem. Kristus

nás do světa posílá právě za tímto účelem. Máme pomáhat lidem tvořit trvalé společenské svazky víry, lásky a naděje a z lidí dělat vzájemně bratry a sestry.

11. úkol — dne 15. září 1984

Vztah křesťana ke státu

Základní verš: Mat 22,21

Církev v různých částech světa má najít svůj vlastní vztah ke světu, avšak tento vztah se musí opírat o biblické učení. Máme-li porozumět biblickému učení o této otázce, musíme zkoumat život prvních křesťanů. Křesťanství vzniklo v době, kdy měl i stát určité náboženství. Jiná náboženství byla povolována podle úcty projevované vládci. Příchod křesťanství se jevil jako přímé ohrožení státu. Proto se na křesťany hledělo jako na buřiče odbojníky. Ve snaze vyhnout se nepokojům usilovali stát křesťanství odstranit.

Postoj jednotlivých křesťanů vůči státu, jeho moci, kultuře byl velkou měrou ovlivněn přesvědčením, že Kristus co nejdříve přijde a zřídí své království. Křesťané nezápasili o svá práva, neusilovali o státní převrat. Pán měl brzy přijít a ukončit každou nespravedlnost a zachránit své věrné. Zkoušky a pronásledování se pokládaly za určitý způsob očisty církve a znamení, že den Kristova návratu už nastal. Je důležité pamatovat na tyto skutečnosti, chceme-li porozumět biblickému poselství o vztahu křesťanů ke státu. V tomto úkole chceme uvažovat o věroučných zásadách, které mají usměrňovat myšlení i jednání věřících v dnešním světě.

1. Podřízenost

Která základní zásada usměrňuje náš vztah k vrchnosti? Řím 13,1—2

Žádná společnost nemůže existovat bez vládní formy a zákonů. Udržet pořádek, upravovat a urovnávat spory, zabezpečovat existenční hmotné i kulturní potřeby, zaručovat a bránit občanská práva a dbát o blaho společnosti, nebývá lehké. Křesťané mají svou poslušností státu všemožně usnadnit uskutečnění všech ušlechtilých snah.

Jaký úkol přisuzuje Písmo vrchnosti? Řím 13,3.7; 1 Petr 2,12—14

2. Dvoji občanství

Jak křesťané dosvědčují své občanství v Božím království? Fil 3,20

Křesťané mají dvoji občanství. Především jsou občany Božího království a současně jsou i občany státu, ve kterém žijí. Podle názoru některých se tato dvě občanství navzájem vylučují. Křesťané by se podle nich měli rozhodnout buď pro jedno, nebo pro druhé. Podle mínění jiných vůbec nejde o dvě od sebe oddělené oblasti. Boží království přece není místo nebo země někde mimo našeho přítomného světa, ale je to spíše určitý postoj, životní styl, který ovlivňuje celý život a smýšlení a pozemskému občanství dává pravý význam. Tito lidé říkají, že Boží království je v nich, případně mezi nimi (viz Luk 17,21).

Co znamená výraz „Boží království“ podle ev. Mar 1,14—15; 18,15—17?

Království, které zvěstoval Pán Ježíš, je Kristovo panství v našem životě. Stává se v nás zjevným, když přijmeme jeho podmínky spasení. V tomto smyslu je Boží království už zde na zemi. Křesťané jsou však občany Božího království. Jsou po-

voláni žít podle zákonů tohoto království na zemi. Naše nebeské občanství se občanstvím pozemským neruší ani neznehodnocuje. Naše pozemské občanství nabývá důsledkem občanství nebeského nový význam a směr.

Kdy se tato dvě občanství stanou občanstvím jediným? Mat 25,31.34; Zj 7,9—12

3. Bůh a „císař“

Jakou radu dal Pán Ježíš svým následovníkům vzhledem k jejich dvojím povinnostem — vůči Bohu i vůči vrchnosti? Luk 20,25

To, co patří císaři i to, co patří Bohu, se nemusí navzájem vylučovat. Bohu jako vládci všeho patří celý náš život. On ustanovuje i odvolává vládce (Dan 2,21). Pán Ježíš řekl, že v jeho království patří pozemské i nebeské společně pod Boží vládu. I to, co patří císaři, ve skutečnosti patří Bohu. Vláda je jen určitým správcem Božích věcí, ať už si to uvědomuje, nebo ne. Občané Božeho království platí daně a respektují pozemské vládce, ale uznávají nanejvýš svrchovaného Pána a vládce — Boha.

Jaké stanovisko mají zaujmout křesťané, vyžadují-li na nich pozemské vlády něco proti Božím příkázáním? Sk 5,29

4. Církev a stát

Jak se můžeme prakticky řídit radou apoštola Petra? 1 Pet 2,13—14

Nový zákon se nezmiňuje o církevně-státních vztazích po smrti apoštolů. Uvedená rada apoštola Petra se týká vztahu Kristových následovníků k vrchnostem, k zákonům a společenským zřízením.

Jaká pravidla mají usměrňovat církev jako celek v jejím vztahu ke státu? Tit 3,1; Mat 22,21

5. Ve službě míru

*Proč nás Písmo vybízí k modlitbám za vrchnost?
1 Tim 2,1—4*

Křesťané jsou tvůrci pokoje. (Viz Mat 5,9) Jednou z příležitostí k uskutečnění pokoje jsou prosby o dar moudrosti a rozvážného řízení společenských zájmů ze strany vrchnosti. Dalším projevem mírového úsilí je pokojné soužití se všemi lidmi (Řím 12,18) právě tak jako svědomité úsilí o pokoj jako znamení Božího království. (Viz Luk 10,5—6) Tento pokoj je víc než jen zastavení boje, i když to s pokojem souvisí. Jako křesťanům nám musí jít o pokoj našeho Pána Ježíše Krista, Knížete pokoje (Jan 14,27). Tento pokoj máme mít jednotlivě v srdci, ve sborovém společenství jako celku a v důsledku toho smíme o něj usilovat i ve světě.

Jak si mají křesťané počínat v případě vzájemných sporů a nedorozumění? Kol 3,15; 1 Kor 6,1—8; (viz Fil 2,1—5)

Křesťané mají být především příkladem světu, příkladem pokoje, družnosti a lásky. Nevidí-li to svět v církvi, kde jinde má tento příklad hledat? Nedorozumění, neshody a spory mezi členy má s konečnou platností řešit církev sama. Křesťané by však svým růstem ve víře měli získávat „Kristovu mysl“ a měli by se učit pokládat druhé za důstojnější. Jedině tak se může církev stát světu světlem a příkladem.

*Jak nejlépe mohou křesťané pracovat pro mír?
Řím 12,16—20; 1 Pet 3,8—10*

Odluka církve od státu neznamená odloučení víry od života. Vždyť kdo má více předpokladů pracovat v zájmu míru než následovníci Krista?

6. Respekt a opatrnost

V čem se projevuje pravá lidská velikost a jak se uplatňuje ve společnosti? Luk 22,24—26

Pozemské vládní formy nejsou vhodným modelem vnitrocírkevní správy. Pozemské vládní systémy se opírají především o moc. Kristova vláda však není z tohoto světa. Jeho panství vyžaduje podřízenost, pokoru a službu. (Viz Mat 20,26—28)

Co dělal Pán Ježíš, když slyšel, že ho chce nešlechtný vládce zabit? Luk 13,31—32

Písmo uvádí příklady respektu i opatrnosti ve vztahu k pozemské vládě. Na jedné straně se máme podřítit vládní autoritě, protože její moc pochází od Boha a máme se modlit za pozemské vládce. Na druhé straně však Písmo hovoří o těchto vládcích jako o „pohanech“ (1 Kor 6,1) a těch, „kdo nemají s církví nic společného“ (1 Kor 6,4). Ve Zjevení je mnoho symbolů nešlechtných vládců. Sám Pán Ježíš řekl farizeům, aby „šli a řekli té lišce“ (tj. králi Herodesovi), že ve svém díle bude pokračovat, dokud ho nedokoná, bez ohledu na to, zda se to králi líbí, nebo ne. Znělo to jako vzpoura, avšak Pán Ježíš nebyl žádný buřič. Požadavky Božího království vyvažoval zákony tohoto světa. Respektoval vládu, ale nebál se kritizovat a kárat.

12. úkol — dne 22. září 1984

Světlo světa

Základní verš: Iz 42,6

Studiem úkolů tohoto čtvrtletí jsme poznávali biblické rady a směrnice, které nás měly blíže seznámit se vztahem křesťana k světu.

Základem biblických směrnic jsou dva poznatky: Především musíme pamatovat, že svět leží v moci hříchu. Všechno na tomto světě je poznamenáno jeho mocí. Křesťané tedy nemají mít účast na nešlechetnostech a zlovcích světa. Druhým základním poznatkem je, že Bůh miluje tento svět. Kromě lásky působí na tomto světě ještě i jinak (Jan 5,17). Chce zachránit a znovu z něj udělat to, čím původně být měl. Kristus poslal svou církev do světa spolupracovat s Bohem při obnově světa. Jako se Kristus ztotožňoval na zemi s lidmi, tak se i jeho následovníci mají ztotožnit s lidmi světa v jejich potřebách, utrpení a práci. Biblický obraz vystihuje toto podvojně dílo. Představuje svět pohroužený do tmy a církev jako světlo. Tím je vyznačen velký rozdíl mezi církví a světem.

1. Bůh je světlo

Co chce Písmo vyjádřit tím, že Boha označuje v 1 Jan 1,5 jako „světlo“?

V Písmu jsou slova „světlo“ a „tma“ často použita obrazně. Výraz „Bůh je světlo“ se nalézá jen v uvedeném textu. Mnohá náboženství se snaží i „temné stránky“ tohoto světa připsat Bohu. Odvolávají se na to, že v Bohu samotném jsou temné hlubiny, které patří k jeho nepochopitelné podstatě. Jan takový názor důrazně vylučuje. Bůh není v sobě rozdělen, na něj se můžeme bezvýhradně spolehnout.

Jakým způsobem můžeme mít účast na světle vycházejícím od Boha? 2 Kor 4,6

Byl to Boží stvořitelství div, když na Boží rozkaz vyrazilo ze tmy světlo jako předpoklad veškerého života. Nyní se znovu děje podobný div, avšak nikoli ve světě vnějším, ale v našem srdci. Hovoří-li Písmo o tomto světle, spojuje ho s pojmy vykoupení, pravda, spravedlnost, život, poznání, ra-

dost a důvěra. Boží světlo je zjevená skutečnost, dá se pozorovat, ať už je přítomné, nebo není.

2. Kristus – pravé světlo

Jaký hluboký význam je v biblickém výroku, že Ježíš je „světlo“? Luk 2,32; Jan 12,46; viz Iz 49,6

Písmo svědčí, že Ježíš Kristus je světlo (Jan 1,9). On sám potvrdil, že je světlem. Tím osvědčuje své božství a jednotu s Bohem. Jeho život, dílo a všechna jeho slova jsou tedy pravda.

Přirovnání Ježíše Krista ke světlu vyjadřuje jeho jedinečné spásné poslání. Jedině on může přivést lidi k Bohu i k sobě navzájem. On jediný může zachránit svět.

Do jaké míry zjevil Pán Ježíš svým životem i slovy, že je skutečně Mesiášem, světlem světa? Luk 4,16–21; 19,10

K nejspolehlivějším divům, které Pán Ježíš vykonal, patří uzdravení slepého (Mar 8,22–26; 10, 46–52). Často však zapomínáme, že my všichni jsme jako slepci, kteří následkem hříchu tápají ve tmě. Jestliže dovolíme, aby nám Pán Ježíš otevře oči, temnota pomine. Odmítneme-li však jeho léčivý zásah, zůstaneme navždy ve tmě.

3. Světlo světa

K čemu Pán Ježíš připodobnil život a dílo svých následovníků na světě? Mat 5,14–15

S těmito slovy souvisí povolání i poslání církve ve světě. Být světlem, znamená milovat bližní (1 Jan 2,7–11), žít podle pravdy (Jan 3,20–21) a smýšlet jako Ježíš Kristus (Fil 2,5–15).

Jaký je rozdíl mezi Pánem Ježíšem jako světlem světa a jeho následovníky s podobným posláním? Jan 1,6–8; (2 Kor 4,6–7)

Planety naší sluneční soustavy nemají vlastní

světlo, ale odrážejí světlo Slunce. Podobně je to i s Kristovými následovníky, kteří sami nejsou světlem, ale jsou povoláni odrážet právě světlo Ježíše Krista. V sobě nemáme žádný zdroj světla, ale svítit můžeme a máme. Bez Krista nemůžeme nic učinit (Jan 15,5).

4. Oslavit Boha

Jak může být Pán Bůh skrze nás, šířitele světla, oslaven? Mat 5,16

Věřící lidé mohou oslavit Boha tím, že přinášejí mnohé ovoce (Jan 15,7–8). Naším povoláním na tomto světě je oslavit Boha. Obvykle si misijní poslání představujeme jako zvěstování Božího slova, aby lidé přijali Krista, stavění modliteben, organizování sboru a konání dobročinné služby tam, kde je to nejvíce třeba. To všechno křesťané dělat mají a musí. Hlavním misijním cílem je však oslavení Boha. K tomu nás Bůh stvořil. (Iz 43,7) Sám Kristus přišel na svět oslavit Boha (Jan 17,4). Z toho samého důvodu nás posílá do světa (2 Tes 1,11–12).

Jak byl Pán Bůh oslaven podle Iz 49,3–6; Mat 15,31, Sk 13,47–48; 2 Kor 9,13? Odpověz v souvislosti se Zj 14,7

Jsme povoláni oslavovat Pána Boha kázáním evangelia a zvěstováním Božího zaslíbení těm, kdo ho neznají. Máme sloužit Božími dary, chvalořečením, životem i smrtí pro jeho dílo, správnými návyky v jídle, pití, odívání a celkovým chováním. Oslavit ho máme poslušností, správným hospodařením a štědrá obětavostí. Písmo mluví o skutcích jako způsobu oslavování Boha. Všechny tyto skutky však musí být konány ve víře a lásce.

5. Světlo a tma

Čím může být náš život projasněný? Jan 1,4—5
Písmo často používá slovo „světlo“ ve významu dobra, spasení, svatosti, pravdy, poznání a života, zatímco slovo „tma“ používá k označení zla, zahynutí, nevědomosti, nepravosti, bludu a smrti. Kde je Bůh, tam je světlo. Tma je symbolem přítomnosti Božího nepřítele.

Jak máme rozumět slovům „tmy ho neobsáhly“ v ev. Jana 1,5?

Nabízí se více výstižných vysvětlení: Podle názoru jedněch hříšný člověk nechápe Kristův život a jeho dílo, protože jeho mysl je zatemněna (Řím 1,21). Jiní si myslí, že nejdříve musíme žít ve světle, abychom pochopili evangelium (Jan 3,21). Další překládají tato slova takto: „A tma nepřemohla světlo“. Nejednou se zdá, že ve světě zvítězily mocnosti zla. Avšak poselství evangelia oznamuje, že Pán Ježíš přemohl svět. Dobro zvítězilo nad zlem, život nad smrtí (Ef 6,15; Kol 2,15) a světlo nad tmou. Kristus vládne svrchovaně jako Pán nade vším (Ef 1,20—23). A ještě další chápou tento text v tom smyslu, že lidé sice pochopili význam evangelia, ale zavrhlí ho (Jan 12,44—48).

Každá z těchto myšlenek ukazuje určitou část poselství spasení a misijního díla. Bez díla Kristova a bez působení Ducha svatého nemůže nikdo chápat význam Boží milosti pro nás. Bez Boží pomoci jsme bezradní. Ti však, kdo se ochotně vzdávají svých názorů, zvyklostí, jasně rozpoznávají světlo a v jeho záři najdou „Cestu, Pravdu i Život“.

6. Světlo spasení

V čem se projevuje Boží bohatá milost? 1 Tím 2,3—4

Jak Pán Bůh zachraňuje lidi v dnešním světě? Jan 6,44; (1 Petr 2,9—10; Kol 1,12.14)

Nikdo se nemůže zachránit vlastní silou ani vlastní vůlí. Díky Bohu, že on sám stále povolává a přivádí lidi k sobě, ze tmy do svého předivného světla. Pomáhá lidem v jejich zápasech, posiluje jejich víru, takže moci jeho Ducha se stávají členy jeho rodiny, syny a dcerami Božími (Řím 8,14–17).

Jak můžeme po přijetí světla také v něm setrvat?
Řím 13,12–14; (Ef 5,8–17; 1 Jan 1,7–10)

Spasení je Boží dar všem lidem. Budeme-li se z tohoto daru těšit, anebo jím pohrdneme, to záleží na naší ochotě žít ve světle. Co to znamená? Především zavrhnout tmu, tj. zřeknout se všeho, co nás odvádí od společenství s Bohem. (Viz Ef 4,22.25; 1 Petr 2,1) Žít ve světle znamená konat dobro, milovat bližní, a tím oslavovat Boha. Dále to znamená duchovními zbraněmi, pravdou, svatostí, pokojem, vírou a Božím slovem (Ef 6,11–18) přemáhat mocnosti temna.

13. úkol — dne 29. září 1984

Nové nebe a nová země

Základní verš: Žid 11,9–10

Boží lid od samého začátku očekával naplnění zaslíbení o novém nebi a nové zemi. Významní lidé víry očekávali blízký příchod vykoupení. V dějinách byla období, kdy očekávání Božího království bylo obzvláště výrazné. V takovém období žili proroci Jeremiáš, Ezechiel a Daniel. Hovořili o tom, že Boží lid se vrátí do vlasti a bude prožívat období prospěchu. Tehdy působila ve všech civilizačních střediscích od Řecka po Čínu náboženská probuzenecká hnutí. Druhá etapa mesiášského očekávání spadá do doby narození Ježíše Krista. Ani tehdy

se očekávání neomezovalo na Palestinu. Další čekateLSkou epochou byla hlavně první polovina 19. století. Tehdy se na všech kontinentech připravovaly celé zástupy na konec světa. Při pozorování událostí v dnešním světě dostáváme dojem, že zájem o naplnění Božího zaslíbení opět ožívá.

1. Plnost času

O jakém východisku z pomijitelnosti všeho svědčí Písmo? 1 Jan 2,15—17

Na světě je všechno dočasné, nic netrvá věčně. Všechno je pomíjivé (1 Kor 7,31). Pomíjitelné však nejsou jen věci na tomto světě, ale samotný svět bude zcela změněn.

Co říká Písmo o době konce? Dan 12,4

Písmo znovu a znovu hovoří o „plnosti času“. Je to doba, kdy se naplnila určitá proroctví o Božím plánu spasení. Apoštol Pavel říká, že když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna (Gal 4,4). Sám Pán Ježíš řekl: „Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží“ (Mar 1,15).

2. Znamení doby

Podle kterých znamení smíme poznat, v jakém období světa žijeme? Mat 24,7.11—12

Události dnešního světa samy o sobě ještě nemusí lidem všeobecně naznačovat, v jaké době žijeme. Těm však, kdo přijímají Krista a znají jeho slovo, tyto události hovoří jasnou řečí.

O kterých dalších znameních se zmiňuje Písmo kromě těch, která vzpomenuL Kristus u Mat 24? 2 Tim 3,1—5; Jak 5,1—5; 2 Petr 3,1—6

Kdo zkoumá Boží slovo, pozná, že žijeme v převratné době. Lidská společnost, ekonomika, zákonodárství, vládní systémy, mezilidské i mezinárodní vztahy přecházejí z jedné krize do druhé. Otázkou

mnohých zodpovědných státníků, myslitelů i náboženských vůdců je: Jak přežít? Co však celá tato situace znamená? Mnohých se zmocňují obavy z možné tragické perspektivy. Ve světle přepevného prorockého slova můžeme poznat, že když se toto všechno bude dít, je příchod Páně blízko. (Viz 1 Petr 4,7)

3. Zvěstování evangelia

*Která Kristova odpověď je i pro nás závazná?
Mat 24,14*

Zvěstování evangelia o království v celém světě je svatým příkazem. Je to zkouška pravé církve a její existenční důvod. (Mat 28,19–20). Zároveň je to Boží způsob dovršení světových dějin a příchodu jeho království. Zvěstování evangelia je určitým znamením o jistotě Božího zaslíbení a o blízkém příchodu našeho Spasitele.

Co znamená výraz „evangelium království“ u Mar 1,14–15?

Ze slov Pána Ježíše i z odkazu apoštolů rozumíme, že evangelium království znamená: (1) Zvěstování pravdy ve jménu Ježíše Krista. On sám je tou Pravdou (Jan 14,6). (2) Zvěstování víry v něho v zájmu spasení. (3) Zvěstování pokání a změny života v moci Ducha svatého. (4) Evangelium o království je poselstvím pokoje, návratu k Bohu a současně i zvěstování soudu. (5) Je to také konání zdravotního a záchranného díla. (6) Děje se slovem i skutkem.

Jak se toto evangelium o království může dnes dostat do celého světa? Mat 28,18–20; (Sk 4,7–13; Jan 16,7–11)

4. Kristův příchod

Co bude největší událostí na konci časů? 2 Petr 3,10—13

Poslední den dějin tohoto světa je dnem našeho Pána Ježíše Krista (1 Kor 1,8). Je to den, kdy „uzří Syna člověka přicházet v oblaku s mocí a velikou slávou.“ (Luk 21,27) Tento den však bude mít pro lidi dva významy. Pro mnohé to bude „den vykoupení“ (Ef 4,30), zatímco pro druhé to bude den smutku, strachu a hrůzy (Luk 23,30; Zj 6, 16—17). Kam chceme patřit?

Co se stane při druhém příchodu Krista?

Písmo uvádí nejméně pět událostí: (1) Ti, kdo očekávali jeho příchod, „budou proměněni“ (1 Kor 15,51—52). (2) Zesnulí v Kristu „vstanou neporušitelní“ (1 Kor 15,52). (3) Vykoupení půjdou vstříc Pánu (1 Tes 4,17). (4) Úděl ostatních živých popisuje 2 Tes 1,7. (5) Úděl těch mrtvých, kteří neměli podíl na prvním vzkříšení, je jejich přiměřená odplata na konci tisíciletí (Zj 20,4—5).

5. Tisíciletí

Co se stane na zemi při druhém příchodu Krista? Zj 6,14—15

Zpustošené město Ninive je výstižným obrazem země při druhém příchodu Krista (Nah 2,10). Tragický je obraz, jaký uvádí apoštol Petr (2 Petr 3,10). Starozákonní proroci často předpovídali velký den Hospodinův (Sof 1, 18; Iz 24,6.19).

Tento zjevný katastrofální závěr pozemských dějin však není posledním slovem. Prorok Izaiáš předvídal, že „po mnohých dnech“ bude země přetvořena a stane se šťastným domovem vykoupěných všech věků (Iz 24,22—23).

Co se bude dít po dobu tisíciletí na zemi? Zj 20,4—6

Slova o soudu nepochybně souvisí s Dan 7,22, kde si prorok všímá, že „soud byl předán svatým Nejvyššího“. Soudní proces, o kterém se zde Kristus zmiňuje, je nepochybně procesem, o kterém hovoří apoštol Pavel v 1 Kor 6,2–3. Dílo soudu bude nepochybně zahrnovat důkladný průzkum záznamu souzených, takže každý člověk se nakonec přesvědčí o Boží spravedlnosti.

6. Nové nebe a nová země

Cím skončí Boží dílo obnovy? Zj 21,1–2

Obnova převyší původní, hříchem zničený svět.

V určitém smyslu tato obnova pozvedne člověka na vyšší úroveň, než jakou by kdy dosáhl. Vstup hříchu byl strašnou tragedií, ale obnovující moc Boží lásky umožnila naproti tomu nové poznání Božího charakteru. Jak slavný je náš Stvořitel! Nikdy plně nepochopíme a nevystihneme způsob, jak může Pán změnit pád v úspěch, tragedií ve vítězství a smrt ve věčný život.

V celém Písmu není snad krásnější zaslíbení než to, že Pán slávy, Stvořitel nebe a země se sklání a utírá slzy svých dětí! (Zj 21,4) Apoštol Pavel hovoří o „člověku v Kristu“, který byl vtržen do nebeského ráje. Co však tam slyšel, viděl a pocítil, nebyl schopný popsat (2 Kor 12,1–4).

Jaký bude vztah mezi Bohem a člověkem na nové zemi? Zj 21,2–3; 22,4.17

Výraz „oni budou jeho lidem“ naznačuje vztah podobný manželství. Vykoupení budou v novém Jeruzalémě nevěstou ženicha Krista. Je to „církve slavná, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného...“, svatá a bezúhonná.“ (Ef 5,27) Jako jeho nevěsta, budou vykoupení nosit jeho jméno, jméno lásky, „protože Bůh je láska“ (1 Jan 4,8).
